

**GİRİŞİMCİLERİ TEŞVİK AMAÇLI BİR DÜZENLEME:
TEK KURUŞ SERMAYE ÖDEMEKSİZİN LİMİTED ŞİRKET KURULUŞU
(TTK m. 585, c. 3) - PEKİ YETERİNCE İYİ DÜŞÜNÜLMÜŞ MÜ?**

*A REGULATION FOR THE PROMOTION OF ENTREPRENEURS:
ESTABLISHING A LIMITED LIABILITY COMPANY WITHOUT PAYING A SINGLE CENT OF
CAPITAL (TCC Art. 585, s. 3) - BUT IS IT WELL THOUGHT OUT ENOUGH?*

Araştırma Makalesi

Funda ÖZDİN*

ÖZ

Şirketler hukuku alanındaki uluslararası gelişmelere bakıldığında, birçok ülke hukukunda girişimcilerin teşviki amacıyla şirket kuruluşlarında maliyetlerin azaltılması, sürecin hızlandırılması ve kolaylaştırılması yönünde çeşitli düzenlemeler yapılmakta olduğunu görmekteyiz. Bu düzenlemelerin stüjesini ise, çoğunlukla limited şirketler oluşturmaktadır. Bunun temel nedeni, limited şirketin sınırlı sorumluluk ilkesi uyarınca girişimciler açısından şahıs şirketlerine oranla daha elverişli; organizasyonel açıdan ise anonim şirkete kıyasla daha esnek ve basit bir şirket yapılanması olması dolayısıyla, en çok tercih edilen şirket türü olmasıdır. Nitekim Türk kanun koyucusu da Türkiye’de şirket kuruluşunu kolaylaştırıp girişimcileri teşvik etmek amacıyla, 7099 sayılı Kanun ile limited şirketlerin kuruluş ilkelerinden birisine müdahale etmiş ve nakdi sermaye taahhüdünün %25’lik kısmının şirketin tescilinden önce ödenmesi zorunluluğunu kaldırmıştır (TTK m. 585, c. 3). Böylece girişimcilere, 15.03.2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, başlangıçta sermayeye ilişkin tek bir kuruluş nakdi ödeme yapmaksızın Türkiye’de bir limited şirket kurma imkanı sağlanmış olmaktadır. Çalışmada, bir yandan yapılan değişikliğin Türk hukuku açısından gerekliliği ve amaca uygunluğu sorgulanırken, diğer yandan da düzenlemenin limited şirketler hukuku açısından beraberinde getirdiği belirsizlikler ve riskler mercek altına alınmıştır.

DOI: 10.32957/hacettepehdf.1175497

Makalenin Geliş Tarihi: 14.09.2022

Makalenin Kabul Tarihi: 11.11.2022

* Dr.Öğr.Üyesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı.

E-posta: funda.ozdin@marmara.edu.tr

ORCID:0000-0002-4071-1814

Bu makale Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kolaylaştırılmış limited şirket kuruluşu, TTK m. 585, c. 3, Tescil öncesi nakit ödemeksizin kuruluş, Girişimcilerin teşviki, Alacaklıların korunması.

ABSTRACT

When we look at the international developments in the field of company law, we see that in many countries, in order to encourage entrepreneurs, various regulations have been enacted that aim to reduce costs and speed up and facilitate the process of setting up a company. The subject of these regulations is mostly limited companies. The main reason for this is that limited companies are more convenient for entrepreneurs than partnerships thanks to the principle of limited liability and that they are organizationally more flexible and simpler than public limited companies. In order to facilitate the establishment of companies in Turkey and encourage entrepreneurs, the Turkish legislator has intervened in one of the principles of the establishment of limited companies with Law No. 7099 and abolished the obligation to pay 25% of the cash capital before the registration of the company (TCC Art. 585, s. 3). Thus, entrepreneurs can establish a limited company in Turkey without paying a single penny for the start-up capital, since March 15, 2018. In this study, on the one hand, the necessity and purposefulness of the amendment in terms of Turkish law are questioned, and on the other hand, some uncertainties and question marks brought by the amendment in terms of limited company law are analyzed.

Keywords: Facilitated establishment of a limited liability company, TCC Art. 585, s. 3, Establishment without paying cash before registration, Promotion of entrepreneurs, Protection of creditors.

GİRİŞ

Küreselleşme ve dijitalleşmenin ticaret hayatı üzerindeki etkisi, her geçen gün daha da hissedilir hale gelmektedir. Özellikle son yıllarda gelişen teknolojilere bağlı olarak fiziki sınırların adeta ortadan kalkması girişimcilerin hareket kabiliyetini artırmış; bir şirket çatısı altında ticaret hayatına atılmak isteyen kişiler, ticari faaliyetlerini yürütecekleri ülkeleri dahi seçme özgürlüğüne kavuşmuşlardır. Nitekim bu durum, ülkeler açısından mevzuatlarını çağın gereklerine göre modifiye etme; bu bağlamda özellikle şirket kuruluşunu daha basit, hızlı ve masrafsız hale getirme ihtiyacını doğurmuştur. Bu, sadece uluslararası alanda rekabet edebilirliğin sağlanması ve ülkeyi yabancı girişimciler için cazip kılma açısından değil; aynı zamanda yerli girişimcilerin teşvik edilmesi bakımından da önemlidir. Zira kuruluşun zahmetsiz ve masrafsız bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, özellikle gelecek vaat eden bir iş fikrine sahip olan, ancak

başlangıçta yeterli sermayeye sahip olmayan yerli girişimciler (örn. start-up'lar) açısından da oldukça önemlidir.

Nitekim dünyadaki gelişmelere bakıldığında, şirket kuruluşlarının kolaylaştırılması ve masrafların azaltılması amacıyla son zamanlarda önemli adımlar atıldığı görülmektedir. Bu bağlamda ilk göze çarpan yenilik, birçok ülkede online şirket kuruluşunun mümkün hale getirilmiş olmasıdır. Bu bağlamda özellikle 31.07.2019 tarihinde yürürlüğe giren 2019/1151 sayılı AB Dijitalleşme Yönergesi¹ (Dij.Yön.) önem arz etmektedir. Zira söz konusu yönerge ile AB üyesi devletlere, limited şirketlerin, kurucuların fiziken ilgili kurum veya kişilerin huzurunda bulunma zorunluluğu olmaksızın, online olarak kurulabilmelerini mümkün hale getirme zorunluluğu yüklenmiştir (Dij.Yön. m. 13g (1)).²⁻³ Bu kapsamda üye devletler 01.08.2021 tarihinden, ek süre talep edilmiş olması halinde ise en geç 01.08.2022 tarihinden itibaren ulusal hukuk kurallarını Dij.Yön. ile uyumlu hale getirmek ve böylece limited şirketlerin online olarak kurulmasını sağlayan düzenlemeleri yapmakla yükümlü kılınmışlardır.⁴ Nitekim şu an tüm Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşlarının, herhangi bir AB ülkesinde oturdukları yerden online olarak limited şirket kurulabilmeleri mümkün hale gelmiş bulunmaktadır.

Şirket kuruluşunun kolaylaştırılması ve böylece yatırımcıların/girişimcilerin teşvik edilmesi amacıyla yönelik olarak uluslararası alanda atılan adımlardan bir diğeri ise,

---

¹ Richtlinie (EU) 2019/1151 des Europäischen Parlaments und des Rates v. 20.6.2019 zur Änderung der Richtlinie (EU) 2017/1132 im Hinblick auf den Einsatz digitaler Werkzeuge und Verfahren im Gesellschaftsrecht (ABl 2019 L 186, 80).

² Anonim şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler açısından online kuruluş imkanının tanınip tanınması hususu ise üye ülkelerin takdirine bırakılmıştır (Dij.Yön. m 13g (1), c 2). Ayrıca ifade etmek gerekir ki, limited şirketlerin online kuruluşu dışında, söz konusu yönerge ile şirketler hukukunda dijital uygulamaların artırılması amacıyla yönelik daha birçok sayıda yeniliğe imza atılmıştır. Dij.Yön. kapsamında ele alınan konular ve yapılan düzenlemelere ilişkin genel bilgiler için bkz.: BÖHM, Annika, "Gesellschaftsrecht: Richtlinie für den Einsatz digitaler Werkzeuge und Verfahren im Amtsblatt veröffentlicht", **EuZW**, Yıl: 2019, s. 578 vd.

³ Online limited şirket kuruluşuna ilişkin olarak 2019/1151 sayılı AB Dijitalleşme Yönergesi ve bu doğrultuda Alman hukuku kapsamında yapılan değişikliklere ilişkin ayrıntılı bir inceleme için bkz.: ÖZDİN, Funda, "2019/1151 sayılı AB Dijitalleşme Yönergesi ve Alman Hukuku (DİRUG) Uyarınca Online Şirket Kuruluşu, Sicile Online İbraz ve Sicil Kayıtlarının Online İlanı" **İstanbul Hukuk Mecmuası**, Yıl: 2022, Cilt: 80, Sayı: 3, s. 721 vd.

⁴ Bkz.: Dij.Yön. m 2 (1) ve (3).

asgari sermaye zorunluluğu hususunda kendini göstermektedir. Asgari sermaye sistemi, esas itibariyle şirket alacaklılarının korunması amacıyla hizmet eden bir uygulamadır. Ancak özellikle son yıllarda, sermaye şirketleri açısından öngörülen asgari sermaye yükümlülüğünün gerçekten öngörülme amacıyla hizmet edip etmediği sorusu, uluslararası platformlarda sıkça tartışılan konular arasında yerini almıştır.⁵ Bu bağlamda, asgari sermaye yükümlülüğünün şirket alacaklılarını koruma fonksiyonunu gereği gibi yerine getirmediği görüşünün giderek baskın hale geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır.⁶ Nitekim son zamanlarda dünyanın bir çok ülkesinde asgari sermaye yükümlülüğünün kaldırıldığı ya da alternatif uygulamalarla yumuşatıldığı görülmektedir. Dünya bankasının verilerine göre, 2004 yılında 124 ülkede şirket kuruluşunda asgari sermaye gerekli görülürken, bu sayı 2019 yılında yarıya inmiştir.⁷ Bu bilgiler dikkate alınacak olduğunda, uluslararası alanda sermaye şirketlerinde asgari sermaye yükümlülüğünün kaldırılması ya da yumuşatılması yönünde bir eğilim olduğu söylenebilecektir.

Nitekim Türk kanun koyucusu da söz konusu bu gelişmelere kayıtsız kalmamış ve 2018 tarihli 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un⁸ 25. maddesi ile, limited şirketlerde asgari sermaye yükümlülüğünün yumuşatılması amacıyla yönelik küçük bir adım atmıştır. Ancak hemen belirtelim ki, limited şirketler açısından asgari sermaye yükümlülüğü kaldırılmamış; yalnızca sermaye borcunun ifası hususunda bir kolaylık, bir yumuşatma yapılmıştır. Bu bağlamda limited şirketlerin kuruluşuna ilişkin prosedürün düzenlendiği TTK m. 585 hükmünde değişiklik yapılarak, nakdi sermaye taahhüdünde sermayenin

---

⁵ Konuya ilişkin önemli ve çok yönlü birden fazla çalışma için özellikle bkz.: LUTTER, Marcus, **Das Kapital der Aktiengesellschaft in Europa**, De Gruyter, Berlin, Boston, 2011.

⁶ Asgari sermaye sistemine yöneltilen eleştiriler için özellikle bkz.: PAYNE, Jennifer, "Legal Capital and Creditor Protection in UK Private Companies", **European Company Law Journal**, Yıl: 2008, Cilt: 5, s. 220 vd.; HAAS, Ulrich, "Mindestkapital und Gläubigerschutz in der GmbH", **DStR**, Yıl: 2006, s. 995; SCHÖN, Wolfgang, "Die Zukunft der Kapitalaufbringung/-erhaltung", **Der Konzern**, Yıl: 2004, s. 162.

⁷ Doing Business, Comparing Business Regulation in 190 Economies, s. 42. (<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf>) E.T.: 07.08.2022.

⁸ RG., 10.03.2018, S. 30356.

yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartı kaldırılmıştır.⁹ Buna göre artık Türkiye’de, tescilden önce nakdi sermaye taahhüdünün ifasına yönelik herhangi bir ödeme yapılmaksızın bir limited şirket kurulabilecek; ancak her halde taahhüt edilen nakdi sermayenin tümü şirketin tescilinden itibaren 24 ay içerisinde ödenecektir (TTK m. 344).¹⁰ Dolayısıyla tekrar etmek gerekirse, söz konusu düzenleme ile limited şirketlerde asgari sermaye yükümlülüğüne ve miktarına (en az 10.000 TL; TTK m. 580/1) ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmamış; yalnızca nakdi sermaye taahhütlerinde, tescilden önce belirli bir meblağın (% 25) peşinen ödenmesi şartı kaldırılmıştır. Böylece Türkiye’de 15.03.2018 tarihinden itibaren¹¹ geçerli olmak üzere, girişimcilere başlangıçta sermayeye ilişkin tek bir kuruluş nakdi ödeme yapmaksızın limited şirket kurma imkanı sağlanmış olmaktadır.

Düzenlemenin yer aldığı Kanun’un adından da anlaşılacağı üzere, Türk kanun koyucusu bu hamle ile uluslararası gelişmelere paralel bir şekilde, Türkiye’de limited şirket kuruluşunu kolaylaştırmak ve bu kapsamda asgari sermaye sisteminin beraberinde getirdiği ödeme yükümlülüğünü biraz da olsa yumuşatarak, yatırımcıları/girişimcileri teşvik etmeyi amaçlamıştır. Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Müdürlüğü ile yapılan özel görüşmeler sonucunda elde edilen verilere göre, Türkiye’de yeni düzenleme sonrasında, yaklaşık dört yılı aşkın bir süre zarfında (15.03.2018 - 22.06.2022 tarihleri arasında) 366.490 adet limited şirket kurulmuştur. Yine Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Müdürlüğü tarafından verilen bilgilere göre, bir önceki dört yıllık süre içinde (01.01.2014–31.12.2017 tarihleri arasında) kurulan limited şirket sayısı ise 212.606’dır. Nitekim kabaca bir karşılaştırma yapılacak olduğunda, yeni düzenleme sonrasında limited şirket kuruluşunun -bir önceki dört yıllık periyoda kıyasla- bir buçuk kat artmış olduğu görülmektedir. Bu artışın sebebine ilişkin olarak yapılmış özel bir araştırma olmaması

---

⁹ 7099 s. Kanun m. 25: “6102 sayılı Kanunun 585 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümle(sin)den sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir: “Ancak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmibeşinin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz”. ”

¹⁰ KENDİGELEN, Abuzer, **Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, İstanbul, 2016, s. 490; DOĞRUSÖZ KOŞUT, Hanife, **Limited Şirkette Oy Hakkı**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2021, s. 85, 86.

¹¹ 7099 s. Kanun m. 34.

nedeniyle, tam olarak hangi faktörlerin bunda etkili olduğunu söylemek zor olsa da; tescil öncesi asgari ödeme yükümlülüğünün kaldırılmış olmasının bu artışta etkili olma olasılığı göz ardı edilmemelidir.

Nitekim yukarıda açıklanan rakamsal veriler dikkate alınacak olduğunda, ilk etapta ilgili düzenlemenin limited şirket kuruluşunun teşviki anlamında kendisinden beklenen başarıyı gösterdiği; dolayısıyla Türk hukuku açısından olumlu bir düzenleme olduğu düşünülebilecektir. Ancak Türk limited şirketler hukukuna ilişkin kurallar bir bütün olarak ele alındığında, söz konusu düzenlemenin amaca uygunluğu ve dolayısıyla gerekliliği hususu başta olmak üzere, limited şirketler hukuku sistemi ile uyumu ve özellikle beraberinde getirdiği riskler hususunda ayrıntılı bir inceleme yapma ihtiyacı doğmaktadır. Zira kanaatimce ilgili düzenleme, amaca ve limited şirketler hukuku sistemine uygun olup olmadığı etraflıca düşünülmez, büyük ihtimalle ilk etapta uluslararası gelişmelere ayak uydurma refleksiyle yapılan, dolayısıyla pratikte birtakım sorunları da beraberinde getirme riski olan bir düzenlemedir. Nitekim bu çalışmada, düzenlemenin amaca uygunluğu ve gerekliliği başta olmak üzere, beraberinde getirdiği soru işaretleri ve riskler ele alınacaktır. Ancak buna ilişkin açıklamalara geçmeden önce, Alman hukukundaki benzer bir düzenlemeye (“Unternehmersgesellschaft”/”UG”, § 5a GmbHG) kısaca göz atmakta fayda bulunmaktadır. Bir sonraki başlık altında ayrıntılı olarak incelenecek olmakla beraber hemen belirtelim ki, söz konusu düzenleme ihdas edilmiş sebebi bakımından Türk hukuku ile benzer bir amaca hizmet etmekte; ancak sistemsel açıdan bakıldığında Türk hukukundan farklı bir hukuki durum yaratmaktadır. Dolayısıyla Türk hukukuna ilişkin birtakım eksikliklerin giderilmesi noktasında söz konusu Alman düzenlemesi örnek gösterilirken dikkatli ve ihtiyatlı davranılması gerektiği; kıyaslama yaparken iki düzenleme arasındaki sistem farklılığının göz ardı edilmemesi gerektiği özellikle vurgulanmalıdır.

I. AMAÇ AÇISINDAN BENZER, SİSTEMSEL AÇIDAN FARKLI BİR DÜZENLEME: ALMAN GİRİŞİMCİ ŞİRKETİ (“UNTERNEHMERGESELLSCHAFT” / “UG”)

Alman hukukunda da -Türk hukukunda olduğu üzere- sermaye şirketleri açısından asgari sermaye sistemi benimsenmiştir. Mevcut hukuki düzenlemeler uyarınca limited şirketlerde asgari sermaye miktarı 25.000 Euro olup (§ 5/1 GmbHG); nakdi sermaye taahhüdünde, sermayenin dörtte birinin şirketin tescilinden önce ödenmesi gerekmektedir (§ 7/2, c.1 GmbHG). Buna ek olarak ayrıca, asgari sermayenin ifasına yönelik yapılan (nakdi ve ayni) ödemelerin en az asgari sermaye miktarının yarısına ulaşmış olması gerekmektedir (§ 7/2 c. 2 GmbHG). Buna göre şirketin, örneğin yalnızca nakdi sermaye ile kurulmak istenmesi halinde, tescilden önce ödenmesi gereken tutar en az 12.500 Euro olacaktır. Alman hukukunda limited şirket kuruluşu için böyle yüksek bir meblağ aranıyor oluşu, Almanya’da girişimcileri bir süre asgari sermaye sistemine tabi olmayan ve dolayısıyla sermaye getirmeksizin kurulabilen İngiliz limited şirket türünü (limited company) tercih etmeye yöneltmiştir.¹² Nitekim buna engel olmak isteyen Alman kanun koyucusu, Alman limited şirketinin (GmbH) uluslararası alanda rekabet yeteneğinin artırılması ve orta ölçekli işletmeler için cazip bir şirket türü halinde getirilmesi amacıyla, limited şirket kuruluşunu kolaylaştıran bir takım düzenlemeler yapmıştır.¹³ Bu amaca yönelik olarak 2008 yılında kısaca MoMiG¹⁴ olarak adlandırılan bir revizyon kanunu

---

¹² Ayrıntılı açıklama için birçokları yerine bkz.: MIRAS, Antonio, “Aktuelle Fragen zur Unternehmersgesellschaft”, **NZG**, Yıl: 2012, s. 486 vd.

¹³ RIEDER, Markus S., **Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung**, Band 1, §§ 1 – 34, 4. Auflage, C.H.BECK, 2022, 5a, N. 2.

¹⁴ “Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen” (Limited Şirketler Hukukunun Modernizasyonu ve Kötüye Kullanımla Mücadele Kanunu), BGBI. 2008-I, 2026. 01.11.2008 tarihinde yürürlüğe giren söz konusu kanun (MoMiG) ile Alman limited şirketler hukukunda birden fazla hususta büyük çaplı değişiklikler ve yenilikler yapılmış olup; Alman Limited Şirket Kanunu’nun (GmbHG) birçok maddesi revize edilmiştir. Söz konusu değişikliklerin tümüne ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz.: PULAŞLI, Hasan, “Limited Şirketler Hukukundaki Güncel Gelişmeler ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısındaki Bazı Sorunlar”, **BATİDER**, Yıl: 2009 Haziran, Cilt: XXV, Sayı: 2, s. 37 vd.; KORTUNAY, Ayhan, “Alman Limited Şirketler Hukukundaki Yeni Gelişmeler ve Türk Hukukuna Yönelik Bazı Tespitler”, **BATİDER**, 2009 Eylül, Cilt: XXV, Sayı: 3, s. 317 vd.; AYDOĞAN, Fatih, “Federal Almanya’da Limited Şirketler Kanunu’nda (GmbHG) Yapılan Değişiklikler – Yenilikler (MoMiG)”, **BATİDER**, Yıl: 2009 Eylül, Cilt: XXV, Sayı: 3, s. 391 vd.; ALIŞKAN, Murat, **Limited Şirket (Tarihçe Niteliği)**, Legal, İstanbul, 2013, s. 12 vd.

kapsamında, 25.000 Euro tutarındaki asgari sermaye şartının aranmadığı bir limited şirket varyantı/çeşidi (GmbH-Variante) oluşturulmuştur.¹⁵ *Unternehmergeellschaft (UG)* (“Girişimci Şirketi”) olarak adlandırılan bu şirket, § 5a GmbHG maddesi altında özel olarak düzenlenmiş olup; şirket esas sermayesi 1 ilâ 24.999 Euro arasında olmak üzere kurucular tarafından serbestçe belirlenebilecektir. Böylece Alman kanun koyucusu, teorik olarak 1 Euro ile kurulması mümkün bir limited şirket çeşidi (UG) ihdas etmiştir.

Unternehmergeellschaft (UG) bir limited şirket çeşidi olması dolayısıyla, Limited Şirketler Kanunu’nda (GmbHG) klasik limited şirkete ilişkin tüm düzenlemeler -ayrıca atıf yapılmış olmasına gerek olmaksızın- bu şirket açısından da uygulama alanı bulmaktadır.¹⁶ Ancak, bu şirketin klasik limited şirketten farklı olarak 25.000 Euro’dan daha düşük (hatta 1 Euro’luk) bir sermaye ile kurulabilecek olmasından kaynaklanabilecek bazı sorunların engellenmesi amacıyla, § 5a GmbHG hükmünde genel hükümlerden ayrılan bazı özel düzenlemeler öngörülmüştür. Söz konusu düzenlemeleri kısaca şu şekilde özetleyebiliriz:

(1) Alman kanun koyucusu, söz konusu limited şirket çeşidinin, klasik limited şirketten farklı olarak 25.000 Euro’dan daha düşük bir sermaye ile kurulmuş olduğunun üçüncü kişiler tarafından kolayca anlaşılabilmesi için, bunun şirket unvanına yansıtılmasını gerekli görmüştür. Buna yönelik olarak da, 25.000 Euro’dan daha düşük bir sermaye ile kurulan bu şirketlerin unvanlarında, klasik limited şirkete ilişkin kısaltmanın (“GmbH”) değil, “*Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt)*” ya da “*UG (haftungsbeschränkt)*” ibarelerinin kullanılmasını şart koşmuştur (§ 5a/1 GmbHG). Böylece şirket ile ticari ilişki içine girecek olan üçüncü kişilerin, şirket esas sermayesi hususunda yanılmaları engellenmek istenmiştir.

(2) Klasik limited şirketten farklı bir diğer uygulama, bu şirketin yalnızca *nakdi sermaye* ile kurulmasına izin verilip; taahhüt edilen nakdi sermayenin de şirketin tescilinden önce *tamamen* ödenmesinin şart koşulmuş olmasıdır (§ 5a/2 GmbHG). Buna

---

¹⁵ MoMiG-Gerekçe (BT-Drucks. 16/6140), s. 25, 31.

¹⁶ MoMiG-Gerekçe (BT-Drucks. 16/6140), s. 31. Ayrıca bkz.: WICKE, Hartmut, “Gründungserleichterungen als zentrales Reformanliegen”, **GmbHR**, Yıl: 2018, s. 1106 ve dn. 17’deki mahkeme kararları.

göre esas sermaye ister 1 Euro ister 24.999 Euro olarak belirlenmiş olsun, sermayenin tümü şirketin tescilinden önce ödenecektir. Yine klasik limited şirketten farklı olarak, kuruluşta aynı sermaye getirilmesi yasaklanmıştır.

(3) Bu limited şirket çeşidi açısından, kanuni yedek akçe zorunluluğuna ilişkin klasik limited şirketlerden farklı bir düzenleme yapılmış ve yıllık bilançoda belirlenen yıllık net kârdan bir önceki yıldan devreden zarar çıkarıldıktan sonra, kalan kısmın dörtte birinin kanuni yedek akçe olarak ayrılması öngörülmüştür (§ 5a/3, c. 1 GmbHG). Alman kanun koyucusu bu düzenleme ile, çok küçük bir sermaye ile kurulabilme imkanına sahip UG'lerin, şirket kârının bir kısmının biriktirilmesi yoluyla birkaç yıl içinde daha yüksek bir sermaye miktarına ulaşmalarını sağlamayı¹⁷ ve böylece esas itibarıyla klasik bir limited şirkete (GmbH) dönüşümlerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.¹⁸

Ancak belirtelim ki, bu şekilde yedek akçe ayırma zorunluluğu, yalnızca şirketin kâr etmiş olması halinde söz konusudur. Kâr elde etmemiş olan bir UG'nin ise böyle bir zorunluluğu yoktur. Hükümde belirtilen oran (dörtte bir), kanunen belirtilen asgari miktar olup, şirketin daha yüksek oranda akçe ayırmasına kanuni bir engel bulunmamaktadır.¹⁹ Diğer yandan, söz konusu yedek akçe ayırma yükümlülüğü şirketin bir UG olarak var olduğu süre boyunca geçerli olup; şirketin § 5a/5 GmbHG uyarınca bir limited şirket (GmbH) haline gelmesi durumunda bu yükümlülük sonra erecektir.²⁰ UG'nin varlığı boyunca belirtilen yedek akçeyi ayırmakla yükümlü kılınmasının sebebi, yine yukarıda ifade edilen amaç doğrultusunda, şirket sermayesinin bir an evvel klasik limited şirket açısından öngörülen asgari sermaye miktarına (veya üzerine) çıkmasının sağlanması ve böylece klasik bir limited şirkete (GmbH) dönüşümünün teşvik edilmek istenmesidir.²¹

---

¹⁷ MoMiG-Gerekçe (BT-Drucks. 16/6140), s. 32.

¹⁸ ALTMEPPEN, Holger, **Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kommentar**, 10 Auflage, C.H.BECK, 2021, § 5a, N. 25.

¹⁹ ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 26; KLEINDIEK, Detlef, **Lutter/Hommelhoff, GmbH-Gesetz Kommentar**, 19. Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, 2016, § 5a, N. 38.

²⁰ ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 26.

²¹ ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 26.

Nitekim Alman kanun koyucusu, oluşturulan yedek akçenin kullanımını da bu temel amaç doğrultusunda sınırlandırmış ve şu üç hale indirgemıştır (§ 5a/3, c. 2 GmbHG). Buna göre ayrılan yedek akçeler: (i) Sermayenin artırılması amacıyla kullanılabilir. Bu hiç kuşkusuz Alman kanun koyucusunun, yedek akçe ayırma yükümlülüğünü öngörme amacına, yani UG'nin sermayesinin artarak klasik bir limited şirkete (GmbH) dönüşümünü sağlama amacına uygun bir düzenlemedir.²² Ancak hemen belirtelim ki, amaç bu olmakla beraber, yeterli sermaye birikimi oluşmuş olsa dahi UG'nin sermayesini klasik limited şirketler için öngörülmüş olan asgari sermaye miktarına (25.000 Euro; § 5/1 GmbHG) yükseltmek gibi bir kanuni yükümlülüğü bulunmamaktadır. Yedek akçe, asgari sermayenin altında bir tutara kadar sermaye artırımını için de kullanılabilir.²³ Sermaye artırımını dışında ayrıca yedek akçenin, (ii) net dönem zararının önceki yıldan devreden kâr ile karşılanamadığı hallerde zararın kapatılması amacıyla ya da (iii) önceki yıldan devreden bir zararın dönem kârı ile karşılanmaması halinde, bu zararın kapatılması için de kullanılabilir ifade edilmiştir.

(4) Yine klasik limited şirketlerden farklı olarak, genel kurulun şirketin mali durumuna bağlı olarak toplantıya çağırılmasına ilişkin § 49/3 GmbHG'de ifade edilenden farklı bir ölçüt belirlenmiştir. § 49/3 GmbHG uyarınca klasik limited şirkette genel kurul, sermayenin yarısının karşılıksız kaldığının tespit edilmesi halinde derhal toplantıya çağırılacaktır. UG için öngörülen § 5a/4 GmbHG hükmünde ise, genel kurulun *şirketin ödeme güçlüğü içine düşeceği yönünde bir şüphenin varlığı* halinde toplantıya çağırılması kuralı kabul edilmiştir. Bu farklılığın sebebi, UG'nin çok düşük bir sermaye (örn. 1 Euro) ile kurulabilecek olması dolayısıyla, § 49/3 GmbHG hükmünde belirtilen “sermayenin yarısının kaybı” yönündeki ölçütün, bu şirket açısından uygun olmayacağı düşüncesidir.²⁴

(5) Son olarak § 5a/5 GmbHG uyarınca, şirket sermayesinin sermaye artırım(lar)ı neticesinde klasik limited şirket açısından öngörülmüş olan asgari miktara (25.000 Euro) ulaşması ya da bu miktarı aşması halinde, yukarıda belirtilen UG'ye özgü düzenlemeler

---

²² ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 27.

²³ ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N.27.

²⁴ MoMiG-Gerekçe (BT-Drucks. 16/6140), s. 32; ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 40; RIEDER, 2022, § 5a, N. 38.

(§ 5a/1-4 GmbHG) artık uygulanmayacaktır. Söz konusu sermaye miktarına ulaşılması ile birlikte UG -herhangi bir tür değişikliği ya da kuruluş işlemi gerçekleştirilmeksizin- kanunen ve kendiliğinden klasik limited şirket halinde gelir.²⁵ Nitekim UG'nin bir kez 25.000 Euro'luk sermaye miktarına ulaşmış klasik bir limited şirket halini aldıktan sonra, bir daha sermayesini asgari sermaye miktarının (25.000 Euro) altına indirmesi ve böylece (tekrar) bir UG haline gelmesi mümkün değildir.²⁶

Şu ana kadar yapılan açıklamalar kapsamında, Alman hukukunda limited şirket kuruluşunun kolaylaştırılması ve böylece teşviki amacıyla § 5a GmbHG düzenlemesi ile oluşturulan hukuki durum şu şekilde özetlenebilir: Alman kanun koyucusu, § 5a GmbHG özel hükmü ile klasik limited şirket için aranan zorunlu asgari sermaye tutarı (25.000 Euro) ile bağlı olmayan, bu anlamda çok daha düşük (1 – 24.999 Euro arası) bir sermaye ile kurulması mümkün bir (limited) şirket çeşidi oluşturmuş ve böylece adeta sermaye ödemeksizin bir sermaye şirketi kurma imkanı yaratmıştır. Buna göre Alman hukukunda girişimciler -1 Euro'nun sembolik niteliğini göz ardı edersek- sermaye ödemeksizin bir limited şirket çeşidi olan UG'yi kurabileceklerdir. Ancak UG'ye ilişkin özel düzenlemeler ve özellikle kanuni yedek akçe ayırma zorunluluğu açık bir şekilde göstermektedir ki, Alman kanun koyucusu söz konusu şirketin sermayesini sürekli olarak artırmasını ve şirket sermayesinin en kısa zamanda klasik limited şirketler için aranan asgari sermaye tutarına ulaşmasını sağlamayı amaçlamaktadır.²⁷ Dolayısıyla söz konusu şirket (UG), Alman doktrininde de ifade edildiği üzere esasen klasik limited şirkete geçiş formu (Übergangsform) olma işlevi görmektedir.²⁸ Nitekim § 5a GmbHG hükmü kapsamında getirilen özel düzenlemeler çoğunlukla bu geçişin/dönüşümün bir an evvel sağlanması amacına hizmet etmekte; ancak bunun yanı sıra ayrıca, esas sermaye miktarının klasik limited şirkete kıyasla çok daha düşük belirlenmiş olmasından kaynaklanabilecek sorunların önlenmesi amacını da göz önünde bulundurmaktadır.

---

²⁵ RIEDER, 2022, § 5a, N. 40; KLEINDIEK, 2016, § 5a, N. 71; ALTMPEPEN, 2021, § 5a, N. 43.

²⁶ KLEINDIEK, 2016, § 5a, N. 71.

²⁷ ALTMPEPEN, 2021, § 5a, N. 27.

²⁸ MIRAS, Antonio, in: **BeckOK GmbHG, (Ziemons/Jaeger/Pöschke)**, 52. Auflage, 2022, § 5a, N. 118.

II. ALMAN HUKUKU ile TÜRK HUKUKUNUN İLGİLİ DÜZENLEMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bir önceki başlık altında Alman hukukuna ilişkin yapılan açıklamalar göstermektedir ki, her ne kadar iki ülke hukukunda yapılan düzenlemeler, kuruluşun kolaylaştırılıp girişimcilerin teşvik edilmesi anlamında esas itibariyle aynı amaca yönelik olsalar da; Alman hukukunda § 5a GmbHG hükmü ile ihdas edilen hukuki durum ile Türk hukukunda 7099 sayılı Kanun'un tescilden önce ödeme yükümlülüğünü kaldırmasıyla (TTK m. 585, c. 3) tesis edilen hukuki durum birbirinden *farklıdır*. Şöyle ki, her şeyden önce Alman hukukunda § 5a GmbHG hükmü ile klasik limited şirketten farklı, ancak yine onun bir çeşidi olarak kabul edilen kendine özgü bir şirket (“Unternehmergeellschaft/UG”) oluşturulmuş ve bu şirket açısından klasik limited şirketler için öngörülmüş olan 25.000 Euro tutarındaki asgari sermaye yükümlülüğü ortadan kaldırılmıştır. Bir başka ifadeyle, Alman hukukunda esas sermaye miktarı açısından 25.000 Euro alt sınırına tabi olmayan, 1 Euro ile dahi kurulabilmesi mümkün bir limited şirket çeşidi ihdas edilmiştir. Türk limited şirketler hukukunda ise böyle bir durum söz konusu değildir. Türk hukukunda doğrudan klasik limited şirketin kuruluşuna ilişkin bir değişiklik yapılmış ve bu bağlamda nakit sermaye taahhütlerinde sermayenin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi kuralı (TTK m. 344/1) kaldırılmıştır. Dolayısıyla Türk hukukunda doğrudan klasik limited şirketlere yönelik bir müdahale gerçekleşmiş olup; bu kapsamda kuruculara, nakdi sermaye taahhütlerinin ifasına yönelik olarak şirketin tescilinden önce hiç ödeme yapmama (ya da diledikleri kadar ödeme yapma) imkanı sağlanmıştır. Zorunlu asgari sermaye miktarında ise bir değişiklik söz konusu değildir. Bugüne kadar olduğu üzere, kuruluşta esas sermaye olarak en az 10.000 TL (TTK m. 580/1) taahhüt edilecek; ancak artık nakdi sermayeye ilişkin tescilden önce herhangi bir ödeme yapma zorunluluğu bulunmadığından, taahhüt edilen nakdi sermaye şirketin tescilinden itibaren (en geç) 24 ay sonra ödenebilecektir. Alman hukukunda ise klasik limited şirketlere yönelik herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. Bugüne kadar olduğu üzere, Alman hukukunda (klasik) limited şirket kuruluşlarında asgari sermaye miktarına (25.000 Euro; § 5/1 GmbHG) ve nakdi sermaye taahhütlerinde

tescilden önce yapılması öngörülen asgari ödeme yükümlülüğüne (dörtte bir; § 7/2 GmbHG) ilişkin kural geçerliliğini korumaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere söz konusu hukuk sisteminde yapılmış olan yenilik, (klasik) limited şirketten farklı ve kendine özgü bir limited şirket çeşidinin (UG) tesis edilmiş olması ve bu şirketin, (klasik) limited şirket açısından aranan 25.000 Euro değerindeki asgari sermaye miktarından daha düşük (1 ilâ 24.999 Euro arasında) bir sermaye miktarı ile kurulmasına imkan tanınmış olmasıdır.

Sonuç olarak, her ne kadar iki ülke hukukunda yapılan düzenlemeler esas itibariyle aynı amaca yönelik olsalar da, ilgili düzenlemelerin meydana getirdiği hukuk durum arasında sistemsal açıdan bir benzerlik bulunmamaktadır. Zira -tekrar etmek gerekirse- Türk hukukunda klasik limited şirketten farklı bir şirket çeşidi tahsis edilmediği gibi; 10.000 TL'lik zorunlu asgari sermaye tutarında da bir değişiklik söz konusu değildir. Girişimcilere tanınan yegâne imkan, limited şirket kuruluşunda taahhüt edilen nakdi sermayenin ödenmesi bağlamında, kendilerine tescilden itibaren 2 yıllık bir süre tanınmış olmasıdır. Alman hukukunda ise kuruculara -1 Euro'nun sembolik niteliği göz ardı edilirse- herhangi bir asgari sermaye taahhüt etme ve getirme zorunluluğu olmaksızın, klasik limite şirketten (GmbH) farklı bir limited şirket çeşidi (UG) kurma imkanı tanınmıştır. Nitekim § 5a GmbHG hükmü ile yapılan özel düzenlemeler de tam olarak bu duruma özgü olup; bu bağlamda UG'nin hiç sermaye getirmeksizin (ya da düşük bir sermaye ile) kurulmuş olmasından kaynaklanabilecek sorunların önlenmesi; özellikle de UG'nin, klasik limited şirket için öngörülen 25.000 Euro'luk asgari sermaye miktarına ulaşmasını sağlama amacı güdülmektedir. Dolayısıyla Türk hukukuna ilişkin birtakım eksikliklerin giderilmesi noktasında söz konusu Alman düzenlemesi örnek gösterilirken dikkatli ve ihtiyatlı davranılmalı; kıyaslama yaparken iki ülke hukuku arasındaki belirtilen sistem farklılığı göz ardı edilmemelidir. Zira TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile kanaatimce Türk hukukunda *kendine özgü bir hukuki durum* yaratılmıştır. Bu sebeple ilgili düzenleme değerlendirilirken, daha çok Türk limited şirketler hukukuna ilişkin sistemin bütünü ve bu bağlamda Türk hukukuna özgü dinamikler dikkate alınarak hareket edilmelidir.

III. TTK m. 585, c. 3'ün TÜRK HUKUKU AÇISINDAN AMACA UYGUNLUĞU VE İŞLEVSELLİĞİ

Daha önce de ifade edildiği üzere, Türk kanun koyucusu söz konusu düzenleme ile uluslararası gelişmelere paralel bir şekilde, Türkiye'de limited şirket kuruluşunu kolaylaştırmak ve bu kapsamda asgari sermaye sisteminin beraberinde getirdiği ödeme yükümlülüğünü biraz da olsa yumuşatarak, yatırımcıları/girişimcileri teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Ancak Türk hukukunda limited şirketler açısından öngörülmüş olan zorunlu asgari sermaye miktarı göz önünde bulundurulacak olduğunda, düzenlemenin Türk limited şirketler hukuku açısından gerekliliği ve dolayısıyla amaca uygunluğu kanaatimce tartışılması gereken bir husustur. Şöyle ki, Türk hukukunda limited şirketler açısından öngörülmüş olan kanuni asgari sermaye tutarı 10.000 TL olup; esasen asgari sermaye sisteminin benimsenmiş olduğu benzer hukuk sistemleriyle, örneğin Almanya ve İsviçre hukukları ile kıyaslandığında, bu tutar mevcut piyasa koşullarında son derece düşük bir rakamdır. Alman hukukunda bu rakam 25.000 Euro iken (§ 5/1 GmbHG), İsviçre'de 20.000 İsviçre Frangıdır (OR Art. 773). Nitekim Türk hukukunda tescilden önce ödenmesi gereken asgari kanuni tutar da, 2.500 TL gibi adeta sembolik olarak nitelendirilebilecek kadar düşük bir meblağdır. Hatta şirketin birden fazla kişi tarafından kurulması halinde, (katılım payına göre) kişi başına düşen meblağ komik(!) denebilecek kadar ufak rakamlara ulaşabilmektedir. Bu derece düşük bir meblağın tescilden önce ödenmesi zorunluluğunun, girişimcileri maddi açıdan zorlayacağını ve hatta şirket kurma fikrinden vazgeçireceğini düşünmek zordur. Dolayısıyla zaten son derece düşük olan bu meblağı ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, kanaatimce limited şirket kuruluşunun kolaylaştırılması ve böylece girişimcilerin teşvik edilmesi anlamında amaca yönelik, etki alanı yüksek ve işlevsel bir yenilik olarak değerlendirilemez. Bu yöndeki bir değişiklik, esas itibariyle daha çok asgari sermaye miktarının ve dolayısıyla tescil öncesi ödenecek tutarın, mevcut piyasa koşullarında önemli derecede yüksek olduğu hukuk sistemlerinde etkili olabilecek ve dolayısıyla girişimcilerin teşviki açısından gerçek anlamda fonksiyon icra edebilecek bir müdahaledir. Örneğin asgari sermaye miktarının 25.000 Euro olduğu Alman hukukunda, nakden taahhüt edilen miktarın dörtte biri tescilden önce ödeneceği gibi (§ 7/2, c. 1 GmbHG), buna ek olarak asgari sermayenin ifasına yönelik yapılan (nakdi ve aynı) ödemelerin en az asgari sermaye miktarının yarısına ulaşmış olması şartı (§ 7/2,

c. 2 GmbHG) aranmaktadır. Buna göre Alman hukukunda limited şirket kuruluşunda en az 12.500 Euro değerinde bir -nakdi ve/veya ayni- sermayenin şirkete getirilmiş olması gerekmektedir. Dikkat edilecek olursa bu tutar, Türk hukuku ile kıyaslanamayacak kadar yüksek bir rakamdır. Nitekim ilgili başlık altında da belirtildiği üzere, Alman hukukunda limited şirket için aranan asgari sermaye miktarının ve tescil öncesi ödenecek sermaye tutarının (göreceli olarak) yüksek olması, Alman kanun koyucusunu girişimcileri teşvik etme ve Alman hukukuna tabi limited şirket kuruluşunu cazip hale getirme amacıyla, çok daha düşük bir sermaye ile kurulabilen Alman girişimci şirketini (UG) ihdas etmeye yöneltmiştir.²⁹ Asgari sermaye rakamının ve tescil öncesi ödenecek miktarın son derece düşük olduğu Türk limited şirketler hukukunda ise bu yönde bir ihtiyaç bulunmamaktadır. Dolayısıyla kanaatimce tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılmasına ilişkin değişikliğin, girişimcilerin teşvik edilmesi bağlamında gerçekten amaca hizmet eden, etkili bir düzenleme olarak nitelendirilmesi zordur.

Ancak bu görüşe karşı, esas sermaye miktarının şirket sözleşmesinde -örn. 200.000 TL gibi- daha fazla bir miktar olarak belirlendiği hallerde tescil öncesi ödenecek miktarın da yüksek olacağı, dolayısıyla böyle bir durumda söz konusu düzenlemenin kurucular açısından önem arz edeceği ve şirket kuruluşunun kolaylaştırılması ve teşviki açısından işlevsellik kazanacağı ileri sürülebilir. Gerçekten de somut durumda, şirketin iştirak konusuna bağlı olarak şirket sermayesinin asgari sermaye tutarının üzerinde bir meblağ olarak belirlenmesi gerekebilir. Ancak Türk ticari hayatında, limited şirket kuruluşlarında sermayenin genellikle şirketin iştirak konusuna ve yapılması planlanan ticari faaliyete, yani ihtiyaca göre değil, kanunen öngörülen minimum tutara göre belirlendiği bir gerçektir. Zira kanunda, limited şirket kurucuları yalnızca en az 10.000 TL'lik bir esas sermaye taahhüt etmekle yükümlü kılınmış; bunun dışında ayrıca şirketin ticari amacının gerçekleştirilebilmesi açısından somut durumda gerçekten gerekli olan sermaye miktarının getirilmesi/taahhüt edilmesi yönünde bir yükümlülük öngörülmemiştir. Dolayısıyla bu görüş de, pratikte çoğu zaman bir anlam ifade etmeyecektir.

---

²⁹ Ayrıntılı açıklama için birçokları yerine bkz.: MIRAS, 2012, s. 486 vd.

Nitekim belirtilen sebeplerden ötürü, söz konusu düzenleme ihdas ediliş amacına gerçek anlamda hizmet etmediği gibi; alacaklıların korunmasına hizmet eden asgari sermaye sisteminin dolanılması ve sınırlı sorumluluk ilkesinin kötüye kullanılması gibi amacı aşan uygulamaların -bir bakıma- teşvik edilmesi riskini beraberinde getirmektedir. Şöyle ki, asgari sermaye sisteminde taahhüt edilen nakdi sermayenin belli bir kısmının şirketin tescilinden önce ödenmesi kuralı ile, esas itibariyle şirketin belirli bir malvarlığı ile ticari hayata adım atması ve böylece şirket alacaklıları açısından asgari düzeyde bir güvence sağlanması amaçlanmaktadır.³⁰ Her ne kadar bu bağlamda ödenmesi öngörülen kanuni miktar -yukarıda belirtildiği üzere- düşük olsa ve genellikle yeni kurulan bir şirketin ihtiyaçlarını karşılamaya yetmeyecek olsa da; söz konusu ödeme zorunluluğu, kurucular açısından en azından şirket kuruluşlarında işin ciddiyetinin kavranması bağlamında bir uyarı vazifesi görmekte ve asgari bir ciddiyet seviyesi (“Mindestseriosität”) oluşturmaktadır.³¹ Nitekim tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, amaçlanılan aksine aslında somut bir iş fikri olmamasına rağmen deneme amaçlı girişimlerde bulunmak isteyen, işin ciddiyetinin farkında olmayan, hatta şirket tüzel kişiliğini paravan olarak kullanmak isteyen kötü niyetli kişilerin teşvik edilmesi şeklinde bir etki yaratabilecektir. Tüm bu ihtimallerde, kuruluştan itibaren 24 aylık süre zarfında meydana gelebilecek mali çöküşler ve iflaslar, özellikle sermayenin kuruculardan tahsil edilememesi halinde, bütünüyle şirket alacaklılarının hanesine zarar

---

³⁰ HERRLER, Sebastian, in: **Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung**, Band 1, §§ 1 – 34, 4. Auflage, C.H.BECK, 2022, § 7, N. 4; ALTMEPPEN, 2021, § 7, N. 13; WILHELMI, Rüdiger, “Das Mindestkapital als Mindestschutz – eine Apologie im Hinblick auf die Diskussion um eine Reform der GmbH angesichts der englischen Limited”, **GmbHHR**, Yıl: 2006, s. 13–24. Anonim şirketler açısından bu yönde bkz.: PENTZ, Andreas, in: **Münchener Kommentar zum Aktiengesetz: AktG**, Band 1: §§ 1-75, 5. Auflage, C.H.BECK, 2019, § 36a, N. 6. Ayrıca bkz.: MoMiG-Gereke (BT-Drucks. 8/1347), s. 32: “Diese Anhebung der Mindesteinzahlungspflicht für Geldeinlagen soll bewirken, daß sich nur solche Unternehmen der Rechtsform der GmbH bedienen können, die von vornherein wenigstens ein Mindestvermögen in dieser Höhe aufbringen und den Gläubigern ein Mindestmaß an finanzieller Leistungsfähigkeit nachweisen können.”.

³¹ PENTZ, 2019, § 36a, N. 6; HERRLER, 2022, § 7, N. 4; TEBBEN, Joachim, in: **Michalski/Heidinger/Leible/Schmidt, Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH-Gesetz)**, 3. Auflage, C.H.BECK, 2017, § 7, N. 3; ENGERT, Andreas, “Die Wirksamkeit des Gläubigerschutzes durch Nennkapital – Überprüfung anhand Daten der Creditreform Rating AG und weiteren Rechtstatsachen”, **GmbHHR**, Yıl: 2007, s. 337 vd., ayrıca orada anılan diğer yazarlar.

olarak yansıyacaktır. Ancak şunu da özellikle belirtmek gerekir ki, tescilden önce sermayeye ilişkin asgari ödeme yükümlülüğünün olduğu durumlarda da esasen alacaklılar açısından bir riziko söz konusudur. Zira ödenen asgari sermaye miktarı, şirketin işlem hacmine ve borçlarına oranla çok düşük olabilir ya da kurucuların pek alâ kaybetmeyi göze alabileceği bir meblağ olabilir. Dahası, kurucular yatırdıkları parayı şirketin tescili sonrasında -hukuken buna yetkili olmamakla beraber fiilen- hemen geri çekebilirler. Fakat tescil öncesi asgari ödeme yükümlülüğünün olmadığı hallerde, yukarıda belirtilen sebeplerden ötürü alacaklıların karşı karşıya oldukları risk daha yüksek olacaktır. Dolayısıyla kuruculara başlangıçta tek kuruluş sermaye ödemeksizin limited şirket kurma imkanının sağlanması, amaca aykırı uygulamaları beraberinde getirebilecek ve alacaklıların korunması bağlamında asgari sermaye sisteminden beklenen faydanın daha da azalmasına sebep olabilecektir.³²

IV. TTK m. 585, c. 3 DÜZENLEMESİ İLE BAĞLANTILI BAZI HUSUSLAR

A. Genel Olarak

Asgari sermaye sisteminde, taahhüt edilen sermayenin ifasına yönelik olarak yapılan ödemeler, pay sahiplerinin bazı haklarının belirlenmesi ve kullanılması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Nitekim Türk Ticaret Kanunu'muzun ilgili düzenlemelerine bakılacak olduğunda, örneğin anonim ortaklıkta oy hakkının doğumu açısından asgari ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmiş olması şartının arandığı (TTK m. 435); dağıtılacak kâr payının belirlenmesi noktasında -hem anonim hem de limited şirket açısından- ödenmiş sermaye miktarının temel alınmış olduğu (TTK m. 519/1-c, 511, 508/1) görülmektedir. Yine ödenmiş sermaye, ayrılması gereken kanuni yedek akçe miktarının belirlenmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Ancak TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, kuruluşta ve tescilden itibaren 24 ay boyunca taahhüt edilen sermayenin ifasına yönelik herhangi bir ödeme yapılmaması halinde, limited şirketlerde ödenmiş sermaye miktarını esas alan kanuni

---

³² Alacaklıların korunması açısından ayrıca bkz.: IV., D.

düzenlemelerin bu süre zarfında ne şekilde uygulanacağı sorusunu ortaya çıkarmıştır.³³ Diğer yandan, tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, yukarıda da belirtildiği üzere ciddiyyetten uzak ve hatta kötü niyetli şirket kuruluşlarına sebep olabilecek; bu durum alacaklıların hanesine ekstra zarar olarak yansiyabilecektir. Bu nedenle söz konusu düzenleme, esasen asgari sermaye sistemi ile alacaklılar açısından sağlanmak istenen koruma kalkanında bir delik açmakta ve değişiklik önceki duruma oranla alacaklıların daha fazla risk yüklenmesine neden olma potansiyeli taşımaktadır. Nitekim bu başlık altına, belirtilen tüm bu konulara değinilecek ve gerekli görülen hususlarda önerilerde bulunulacaktır.

B. Oy Hakkının Doğumu

TTK m. 435 özel düzenlemesi uyarınca anonim şirketlerde oy hakkı, payın kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenmiş olan en az miktarının ödenmesiyle doğar. Buna göre, anonim ortaklıkta oy hakkının doğabilmesi için pay sahiplerinin sermaye taahhüdünde bulunması yeterli olmayıp; buna ek olarak -esas sözleşmede başka bir miktar öngörülmemişse- taahhüt edilen payın itibari değerinin en az yüzde yirmi beşinin şirketin tescilinden önce ödenmiş olması gerekmektedir (TTK m. 344/1). Aksi halde pay sahibi, paydan doğan oy hakkını kullanamayacaktır.

Limited şirkette ise bu yönde bir düzenleme bulunmamaktadır. Oy hakkına ilişkin TTK m. 618’de hakkın doğumuna ilişkin açık bir belirleme yapılmadığı gibi; ne bu hükümde ne de TTK m. 644 kapsamında TTK m. 435 hükmüne atıf yapılmıştır. Ancak doktrinde, 7099 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesi anına kadar, TTK m. 435 hükmünün limited şirketler açısından da kıyasen uygulanması gerektiği ve dolayısıyla limited şirkette oy hakkının doğabilmesi için, asgari miktarın ödenmesi gerektiği görüşü savunulmaktaydı.³⁴ 7099 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesi ve nakdi sermaye

---

³³ Bu yönde bkz.: PULAŞLI, Hasan, “Sermayesiz Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler”, **BATİDER**, Yıl: 2018, Cilt: XXXIV, Sayı: 2, s. 5 vd.; BİLGİÇ, Hakan, “7099 Sayılı Kanun İle Yapılan Limited Şirkette Nakdi Sermaye Payının Ödenmesine İlişkin Değişikliğin Ortakların Oy Ve Kâr Payı Hakları Üzerindeki Etkiler”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yıl: 2019, Sayı: 143, s. 235 vd.

³⁴ ŞENER, Oruç Hami, **Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017, s. 582; BİLGİLİ, Fatih/CENGİL, M. Fatih: “Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu”, **GSÜHFD**, Yıl: 2017, Cilt: 1, s. 71.

taahhüdünde asgari ödeme yükümlülüğünün limited şirketler açısından kaldırılmasından sonra ise, doktrinde çoğunlukla TTK m. 435'in artık limited şirketler açısından uygulanma imkanının kalmadığı; oy hakkının doğması için sermaye taahhüdünde bulunmanın yeterli olacağı görüşü savunulmaya başlanmıştır.³⁵ Aksi görüşe göre ise oy hakkının doğumu açısından, kanunda veya esas sözleşmede öngörülen en az tutarın ödenmesine ilişkin kural (TTK m. 435), limited şirketlerde hala geçerliliğini korumaktadır.³⁶ Dolayısıyla bu görüşe göre, “kurulusta ve tescilden itibaren 24 ay içinde pay bedellerinin ödenmemesi halinde, pay sahiplerinin oy hakkı doğmayacağından genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı da söz konusu olmayacaktır. Dolayısıyla, genel kurulun yapılabilmesi ve geçerli kararlar alınabilmesi için pay bedellerinin en az asgari tutarının ödenmiş olması gerekir”.³⁷

Bu hususta öncelikle belirtilmelidir ki, TTK m. 585 hükmünün 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki ilk hali, nakdi sermayenin *hemen ve tamamen* ödenmesi şartını öngörmekteydi. Dolayısıyla limited şirketlerde oy hakkının ne zaman doğacağıının belirlenmesi açısından, anonim ortaklığa ilişkin TTK m. 435 benzeri bir düzenleme yapılması ya da TTK m. 644'te bu düzenlemeye atıf yapılması ihtiyacı bulunmamaktaydı. Zira nakit sermayenin kuruluştan önce tamamen ödenecek olması (ve sözleşmede aksinin kararlaştırılmayacak olması), oy hakkının ne zaman doğacağı hususunda bir belirleme yapmayı da gereksiz kılmaktaydı. Ancak 585. maddenin henüz yürürlüğe girmeden 6335 sayılı Kanun³⁸ ile değiştirilmesi ve nakdi sermayenin hemen ve tamamen ödenmesi şartının kaldırılarak, bu bağlamda anonim şirket açısından geçerli olan sistemin, yani nakit sermayenin yalnızca yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi olanağının kabul edilmesi, sistemin kendi içindeki bütünlüğünün bozulmasına ve oy hakkının doğumuna ilişkin bir belirsizliğin doğmasına sebep olmuştur. Nitekim hükmün ilk halinden yola

---

³⁵ ŞENER, Oruç Hami, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı**, Gözden Geçirilmiş 4. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019, s. 740; DOĞRUSÖZ KOŞUT, 2021, s. 86; BAHTİYAR, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, Güncellenmiş 16. Bası, Beta, İstanbul, 2022, s. 365; HAMAMCIOĞLU, Esra, **Aile Tipi Limited Şirketlerde Şirket Sözleşmesi**, Yetkin, Ankara, 2022, s. 298 vd.

³⁶ PULAŞLI, 2018, s. 13-15.

³⁷ PULAŞLI, 2018, s. 15.

³⁸ RG., 26.06.2012, S. 28339.

çıkılacak olduğunda, kanun koyucunun amacının esasen limited şirkette oy hakkının doğumu açısından anonim ortaklıktan (TTK m. 435'ten) farklı bir rejim kabul etmek olmadığı; ancak nakit sermayenin kuruluşun önce tamamen ödenmesi kuralının 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmesi neticesinde, kurgulanan sistemin bozulduğu ve dolayısıyla oy hakkının doğumu açısından TTK m. 435'in limited şirketlerde de kıyasen uygulanması görüşünün, 7099 sayılı Kanun değişikliği öncesinde kanun koyucunun amacına uygun olduğu söylenebilecektir. Ancak bu görüş, 7099 sayılı Kanun ile TTK m. 585'te yapılan son değişiklikten sonra güncelliğini ve geçerliliğini yitirmiştir. Zira yeni düzenleme ile kanun koyucu, limited şirketler bakımından nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az % 25'nin tescilden önce ödenmesi şartını açık bir şekilde kaldırmıştır. Bu düzenlemenin *dolaylı* sonucu, nakdi sermaye taahhüdünde kanunen öngörülen asgari tutarın tescilden önce ödenmiş olması şartının yerine getirilmiş olmasına bağlanan diğer kanuni düzenlemelerin de, artık limited şirketler açısından uygulanma imkanının ortadan kalkmış olmasıdır. Bir başka ifadeyle, tescilden önce asgari tutarın ödenmesi zorunluluğunun kaldırılması, bu kurala bağlı olarak öngörülmüş olan diğer tüm kuralların otomatik olarak uygulama dışı kalmasına neden olmuştur. Dolayısıyla her ne kadar yukarıda ifade edildiği üzere 7099 sayılı Kanun öncesinde oy hakkının doğumuna ilişkin TTK m. 435 limited şirketler açısından kıyasen uygulanabilecek olsa da; söz konusu Kanun ile yapılan değişiklik neticesinde artık limited şirketlerde nakdi sermaye taahhüdünde tescilden önce herhangi bir ödeme yapma zorunluluğunun bulunmaması sebebiyle, oy hakkının kazanılması için de sermayenin taahhüt edilmesinin yeterli olduğu sonucuna varılmalıdır.

Aksinin kabulü, kanun koyucunun ilgili düzenleme ile varmak istediği sonucu baltalayacağı ve dolayısıyla amaca açıkça aykırı olacağı gibi;³⁹ Kanun'un sistematigi ile de bağdaşmayacaktır. Zira hali hazırda TTK'da limited şirketlerde oy hakkının doğumuna ilişkin TTK m. 435 benzeri bir düzenleme bulunmadığı gibi, bu hükme yapılmış bir atıf

---

³⁹ Aynı yönde BİLGEÇ, 2019, s. 243-248. Yazar, limited şirkette ortağın oy hakkının doğumu bakımından asgari sermaye payı taahhüdünün ödenmesinin aranmasının, 7099 sayılı Kanun'la getirilen değişiklik sonrasında hem ortakların oy haklarının doğumu, hem de zorunlu organ olan genel kurulun işlevi bakımından sakıncalı sonuçlara neden olacağı gerekçesiyle; ortağın oy hakkının, şirket sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadıkça, sermaye payı taahhüdüne ilişkin ödeme yapılmamış olması halinde de doğduğunun kabul edilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

da bulunmamaktadır. Tescilden önce ödeme yükümlülüğünün bulunmadığı ise açık olarak düzenlenmiş vaziyettedir ki; bu, yukarıda ifade edildiği üzere işin niteliği gereği ve doğal olarak, nakdi sermaye taahhüdünde kanunen öngörülen asgari tutarın ödenmesi şartına bağlanan diğer tüm kanuni düzenlemelerin de uygulama dışında kalmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla bu şartlar altında TTK m. 435'in limited şirketler açısından uygulanması gerektiğini; oy hakkının doğması ve genel kurulun yapılabildiği kararlar alınabilmesi için pay bedellerinin en az asgari tutarının ödenmesi gerektiğini ileri sürmek, kanun koyucunun amacına ve Kanun'un sistematığına aykırı olacaktır.

Ancak bu noktada şöyle bir soru akla gelebilir: Acaba şirket sözleşmesinde bunun aksi kararlaştırılabilir mi? Örneğin, şirket sözleşmesinde oy hakkının doğması için, nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az % 25'inin (ya da daha azının veya fazlasının yahut tamamının) tescilden önce ödenmesi şartı getirilebilir mi? Bilindiği üzere, anonim şirketlerde olduğu üzere (TTK m. 340) limited şirketlerde de emredici hükümler ilkesi geçerli olup (TTK m. 579); buna göre Kanun'dan sapan bir düzenleme yapılabilmesi için, Kanun'da buna açıkça izin verilmiş olması gerekmektedir.⁴⁰ Nitekim TTK m. 577/1 düzenlemesinde, oy hakkına ilişkin olarak kanuni düzenlemeden ayrılan hükümler öngörülebileceği açık bir şekilde ifade edilmiştir. Dolayısıyla, yukarıda ifade edilen soruya olumlu cevap vermek gerekmektedir.⁴¹ Nitekim şirket sözleşmesinde bu

---

⁴⁰ KARASU, Rauf, "Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *TFM*, Yıl: 2015, Sayı: 1, s. 128 vd.

⁴¹ Bu yönde ayrıca bkz.: DOĞRUSÖZ KOŞUT, 2021, s. 86 vd. *Aksi görüş*: HAMAMCIOĞLU, 2022, s. 300. Yazara göre, kanun koyucu limited şirketlerde oy hakkının doğumuna ilişkin bir şart öngörmediğinden, şirket sözleşmesi ile oy hakkının kullanımının kanuni esaslara göre zorlaştırılmasına izin verilmemelidir. Her ne kadar TTK m. 577/1'da şirket sözleşmesinde oy hakkına ilişkin kanuni düzenden ayrılan hükümlere yer verilebileceği belirtilmişse de, anılan düzenlemenin oy hakkının kullanılmasını geciktirmeye neden olacak şekilde anlaşılması gerekir. Kaldı ki, son değişiklik sonrası nakden taahhüt edilen payların en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartının limited şirketler bakımından uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla yazara göre, şirket sözleşmesinde TTK m. 435 hükmüne benzer bir düzenleme ya da oy hakkının doğumunu zorlaştıran -örneğin nakden taahhüt edilen payların bedellerinin ödenme oranlarına bağlanması gibi- hükümler öngörülemez. Öncelikle ifade etmek gerekir ki, limited şirketlerde oy hakkının doğumuna ilişkin TTK m. 435 anlamında bir düzenlemenin yer almaması, kanaatimce şirket sözleşmesinde oy hakkının kullanımını zorlaştıran, bu bağlamda sermayenin bir kısmının ya da tamamının ödenmesine bağlayan düzenlemelerin yapılmasına engel teşkil eden bir durum olarak kabul edilemez. Zira daha önce de belirtildiği üzere, limited şirketlerde TTK m. 435 gibi bir düzenleme bulunmamasının temel nedeni, kanun koyucunun limited şirkette oy hakkının doğumu açısından anonim ortaklıktan (TTK m. 435'ten) farklı bir rejim kabul etmek istemesi değil; kanunlaşma sürecinde 6335 sayılı Kanun ile 6102 sayılı TTK'ya yapılan müdahaleler sonucunda, limited şirketler için kurgulanan sistemsel bütünlüğün bozulmasıdır. Nitekim tarihsel süreç dikkate alınacak

yönde bir düzenlemenin varlığı halinde, ortaklardan birinin sözleşmede öngörülen asgari miktarı tescilden önce ödememiş olması durumunda, söz konusu ortak oy hakkını kullanamayacaktır.

C. Kâr Payı Dağıtımı

Limited şirkette kâr payına ilişkin temel düzenlemeler TTK m. 608 ilâ 611 arasında yapılmış olup; söz konusu hükümler büyük oranda anonim şirkete ilişkin düzenlemelerle paralellik göstermektedir. Kısaca belirtmek gerekirse, tıpkı anonim ortaklıkta olduğu gibi limited şirkette de kâr payı yalnızca net dönem kârından ve varsa bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilecektir (TTK m. 608/1, c. 1). Ancak kâr payı dağıtılabilmesi için, öncelikle kanun ve şirket sözleşmesi uyarınca ayrılması gereken kanuni yedek akçeler ile şirket sözleşmesinde öngörülen yedek akçelerin ayrılmış olması gerekmektedir (TTK m. 608/1, c. 2). Nitekim TTK m. 610'un açık atfı gereğince, bu noktada anonim şirketin ilgili hükümleri (TTK m. 514 ilâ 527) uygulama alanı bulacaktır.

Buna göre limited şirketlerde kâr payı dağıtımı yapılabilmesi için, her şeyden önce TTK m. 519/1 uyarınca yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçe olarak ayrılmak zorundadır. TTK m. 523 hükmü uyarınca, pay sahiplerine kâr payı dağıtılabilmesinin öncelikli koşulu, kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile kanun ve esas sözleşmede gösterilen diğer paraların ayrılmış

---

olduğunda, limited şirketlerde oy hakkının doğumuna ilişkin bir şart bulunmayışını, *tek başına*, şirket sözleşmesi ile oy hakkının kullanımının kanuni durumdan daha ağır şartlara bağlanmasına engel oluşturan; bu bağlamda TTK m. 577/1 hükmünün oy hakkının kullanımını geciktiren düzenlemeleri kapsam dışı bırakır şekilde yorumlanmasını gerektiren bir durum olarak nitelendirmek, kanun koyucunun amacına aykırı olacaktır. Diğer yandan, tescil öncesi ödeme zorunluluğunun kaldırılmış olması da, kanaatimce *tek başına* ve *doğrudan*, TTK m. 577/1 kapsamında oy hakkının kullanımına ilişkin yapılacak sözleşmesel düzenlemelerin içeriğini ve dolayısıyla yönünü (oy hakkının kullanımını *geciktiren* şartların öngörülmesine engel olma şeklinde) etkileyebilecek nitelikte bir değişiklik değildir. Zira tescil öncesi ödeme zorunluluğunun kaldırılması, *doğrudan* sermayenin ifası ile ilgili bir konu olup; söz konusu düzenleme ile kuruculara tescil öncesi nakdi sermayeye ilişkin herhangi bir ödeme yapmaksızın limited şirket kurma imkanı tanınmaktadır. İlgili düzenlemenin *dolaylı* sonucu ise, tescil öncesi ödeme zorunluluğuna bağlı olarak öngörülmüş olan diğer kanuni kuralların uygulama dışı kalmasıdır. Dolayısıyla yeni düzenlemenin limited şirketlerde oy hakkının doğumu bağlamında doğurduğu sonuç, TTK m. 435'in kıyasen dahi uygulanamayacak olmasıdır. Ancak bu durum *kanuni*, yani *kural olarak* geçerli olan düzeni ifade etmektedir. Söz konusu düzenlemenin, TTK m. 577/1 hükmünün açık ifadesi karşısında -doğrudan ya da dolaylı olarak- şirket sözleşmesinde oy hakkının kullanımına ilişkin TTK m. 435 ya da benzeri bir kural kabul edilmesini kısıtlama ya da bertaraf etme gibi bir etkisi olmayacaktır.

olmasıdır. Bunun dışında TTK m. 519/1-c uyarınca ortaklara dağıtılacak olan temel kâr payının (*birinci temettünün*) hesaplanmasında da yine ödenmiş sermaye oranı/miktarı dikkate alınacaktır. Zira her ne kadar TTK m. 519/1-c’de yalnızca yüzde beş oranında kâr payı denmiş olsa da, TTK m. 511 ile değerlendirildiğinde,⁴² bu oranın ödenmiş sermaye üzerinden hesaplanacak olduğu anlaşılmaktadır.⁴³

Bunun yanı sıra, ortakların payına düşen ikinci kâr payının (*ikinci temettünün*)⁴⁴ hesaplanması açısından da yine her bir ortağın sermaye borcu karşılığında yaptığı ödeme miktarı temel alınacaktır (kıyasen TTK m. 508/1). Şöyle ki, esasen TTK m. 608/2’de kâr payına katılım oranının -şirket sözleşmesinde aksi öngörülmedikçe- pay sahibinin esas sermaye payının itibari değerine göre hesaplanacağı ifade edilmiştir. Bu düzenleme ilk bakışta, limited şirkette dağıtılacak kâr payının belirlenmesinde anonim şirketten farklı bir kural belirlendiği izlenimi yaratmaktadır. Çünkü TTK m. 508/1 uyarınca anonim şirkette kâr payı, taahhüt edilen sermaye için şirkete yapılan *ödemelerle orantılı* olarak belirlenecektir. Ancak bu farklılık -doktrinde de haklı olarak belirtildiği üzere-⁴⁵ kanun koyucunun bilinçli bir tercihinden değil; TTK m. 585 hükmünün 6335 sayılı Kanun ile son anda değiştirilmesi nedeniyle, Kanun’un en başta kurgulanmış olan sistemsel bütünlüğünün bozulmuş olmasından kaynaklanmaktadır. Zira -oy hakkına ilişkin açıklamalarda da ifade edildiği üzere- TTK m. 585 hükmünün 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki ilk hali, nakdi sermayenin hemen ve tamamen ödenmesi şartını öngörmekteydi.⁴⁶ Dolayısıyla limited şirkette kâr payının hesaplanması açısından TTK m. 508/1 benzeri bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmamaktaydı. Ancak nakdi sermayenin tamamen ödenmesi kuralının 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmesi ve yerine anonim

---

⁴² TTK m. 511’de, yönetim kurulu üyelerinin kazanç paylarının sadece net kârdan, kanuni yedek akçe için belirli ayırım yapıldıktan ve pay sahiplerine *ödenmiş sermayenin yüzde beşi* oranında veya esas sözleşmede gösterilen daha yüksek oranda kâr payı dağıtıldıktan sonra verilebileceği ifade edilmiştir.

⁴³ BADAĞ, Zehra, **Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirkette Pay Sahibinin Kâr Payı Hakkı**, Onikilevha, İstanbul, 2021, s. 85 vd.

⁴⁴ *Temel kâr payı (birinci temettü)* ile *ikinci kâr payı (ikinci temettü)* kavramlarına ve aralarındaki farka ilişkin ayrıntılı açıklama için birçokları yerine bkz.: BADAĞ, **2021**, s. 70 vd.

⁴⁵ YILDIZ, Şükrü, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku**, Arıkan, 2007, s. 166.

⁴⁶ Bkz.: IV., B.

ortaklıktaki gibi tescilden önce yalnızca kısmi (sermayenin yüzden yirmi beşini) ödeme yükümlülüğünün getirilmesi; kâr payı oranının hesaplanmasına ilişkin TTK m. 608/2 hükmünün ise buna uygun olarak güncellenmemesi, söz konusu sistemsel bütünlüğün bozulmasına neden olmuştur. Bu nedenle doktrinde de haklı olarak ifade edildiği üzere, kâr payı ödenirken TTK m. 608/2 değil, TTK m. 508/1 *kıyasen* uygulanmalı ve sermaye borcu için yapılan ödemeler temel alınmalıdır.⁴⁷ Sonuç olarak, anonim şirkette olduğu gibi limited şirkette de ödenmiş sermaye, kâr payının belirlenmesi ve dağıtılması açısından önemli bir görev icra etmekte, bir ölçüt vazifesi görmektedir.

Nakdi sermaye taahhüdü ile kurulmuş ve tescilden itibaren yirmi dört aylık süre boyunca sermaye borcunun ifasına yönelik herhangi bir ödemenin yapılmamış olduğu bir limited şirkette ise, ödenmiş sermaye bulunmayacaktır. Bu durum, gerek ayrılması zorunlu kanuni yedek akçe gerekse dağıtılacak kâr payı miktarının belirlenmesi açısından önemli bir belirsizliğe ve tıkanıklığa yol açacaktır. TTK m. 519/1’de *ödenmiş sermayenin yüzde yirmisi* şeklinde ifade edilen tutar, zorunlu kanuni akçenin ayrılmasına ilişkin alt sınırı belirleyen bir ölçüt olduğundan, bu bağlamda ortaya çıkan tıkanıklık, söz konusu alt sınıra ulaşıp ulaşılmadığı dikkate alınmaksızın iki yıl boyunca doğrudan yıllık kârın yüzde beşinin ayrılması suretiyle giderilebilecektir.⁴⁸ Ancak kâr payının belirlenmesi doğrudan ödenmiş sermayenin varlığına bağlı olduğu için, söz konusu tıkanıklığın kâr payı açısından giderilmesi mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla mevcut düzenlemeler kapsamında, nakdi sermaye taahhüdünde bulunulmuş ve fakat yirmi dört ay boyunca sermaye borcunun ifasına yönelik herhangi bir ödeme yapılmamış olan bir limited şirkette, ödenmiş sermayenin yokluğu sebebiyle şirketin kuruluşundan itibaren 24 ay boyunca ortaklara kâr payı dağıtımını yapılamayacaktır.

---

⁴⁷ Bu yönde ŞENER, 2019, s. 729; PULAŞLI, Hasan, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 6. Baskı, Adalet, Ankara, 2020, § 36, s. 785, N. 115; BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, **Şirketler Hukuku**, 9. Basım, Dora, Bursa, 2013, s. 725; BAHTİYAR, 2022, s. 391. vd.

⁴⁸ Karş.: BİLGİÇ, 2019, s. 251: “*Limited şirket, sadece nakdi sermaye payı taahhüdü ile kurulmuş ve kuruluşundan itibaren yirmi dört aylık süre boyunca sermaye payları için herhangi bir ödeme yapılmamışsa, ödenmiş sermayeden söz edilemeyecek ve Türk Ticaret Kanunu’nun 519. maddesinin I. fıkrası uyarınca yedek akçe ayrılamayacaktır.*”

Kanaatimce bu durum, ilgili düzenleme yapılırken çok yönlü düşünülmemesi ve sermaye borcuna ilişkin yapılan bir ödemenin varlığına (ve miktarına) bağlı olarak uygulama kabiliyeti kazanacak olan ilgili kanuni düzenlemelerin dikkate alınmamasından kaynaklanmaktadır. Ancak bu, kanun koyucunun girişimciye yirmi dört ay boyunca herhangi bir ödeme yapmaksızın limited şirket kurma imkanını sağlamak suretiyle varmak istediği sonucu sekteye uğratabilecek derecede önemli bir eksikliklerdir. Zira başlangıçta herhangi bir ödeme yapmaksızın şirket kurma imkanı, daha çok ticari alanda faaliyet göstermek isteyen fakat hiç ya da yeterli sermayesi olmayan girişimcilerin (örn. Start-up kurucularının) başvuracağı bir yöntem olup; söz konusu girişimcilerin öncelikli amacı çoğunlukla, şirketin faaliyetleri sonucunda kâr elde etmek ve bu kâr gelirleri ile şirket sermayesini finanse etmek olacaktır. Nitekim tescilden önce ödeme yükümlülüğünün kaldırılması da esasen tam olarak girişimcilere/yatırımcılara bu imkanının sağlanması amacıyla hizmet eden (ya da en azından etmesi beklenen) bir düzenlemedir. Ne var ki, yukarıda ifade edilen sebeplerden ötürü kâr payı dağıtımında yaşanacak olan tıkanıklık, söz konusu düzenlemenin cazibesini azaltabilecek ve amacın gerçekleşmesini sektöre uğratabilecek bir sorundur. Dolayısıyla kuruluştan itibaren yirmi dört ay boyunca nakdi sermayeye mahsuben herhangi bir ödeme yapılmamış olan limited şirketlerde, bu süre zarfında kâr payı dağıtımının ne şekilde yapılacağı hususuna ilişkin özel bir düzenleme yapılmamış olması önemli bir eksikliklerdir.

Nitekim mevcut durum kapsamında değerlendirilecek olduğunda, söz konusu tıkanıklığın giderilmesi ve ortakların ilk hesap dönemi sonunda kâr payı alabilmeleri, ancak ortakların ilk bilançonun hazırlanarak, kanuni yedek akçe ve kar dağıtım kararının verilmesi anına kadar sermayeye yönelik olarak bir miktar ödeme yapmaları halinde mümkün olabilecektir. Açıktır ki bu durum, ortakları -hukuken olmasa dahi *fiilen*- ilk kâr dağıtımını anına kadar sermayeye yönelik olarak bir miktar ödeme yapmak zorunda bırakacaktır. Dolayısıyla, ilk hesap dönemi sonunda kâr elde etmeyi amaçlayan ortaklar açısından bakılacak olduğunda, TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile sermayenin ifası bağlamında ortaklara *hukuken* tanınan 24 aylık süre, *fiilen* ilk hesap dönemi sonu (yani yaklaşık 12 ay) ile sınırlanmış olacaktır. Ancak şunu da ifade etmek gerekir ki, *ortaklar* açısından bakıldığında düzenlemenin zayıf noktası olarak nitelendirilebilecek olan bu

durum, duruma göre *alacaklıların* hanesine kısmen ve dolaylı olarak olumlu yansıyabilecektir.⁴⁹

Son olarak, her ne kadar alacaklıların korunması hususu bir sonraki başlık altında incelenecek olsa da,⁵⁰ kar payı dağıtımını ile ilgili olması bakımında bu aşamada önemli bir hususa da değinmekte fayda bulunmaktadır. Zira iki yıl boyunca kâr payı dağıtımının yapılamayacak olması, şöyle bir soruyu akla getirebilir: Acaba ödenmiş sermayenin yokluğu halinde iki yıl boyunca kâr dağıtılamayacak olması, kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olup; bu suretle şirket malvarlığının (kendiliğinden) artması ve böylece alacaklılar açısından bir güvence oluşturulması amaçlanmış olabilir mi? Kanun koyucunun böyle bir düşünce tarzıyla hareket edip etmediği hususunda bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak iki yıl boyunca kâr dağıtılamayacak olması, her ne kadar teorik olarak alacaklılar açısından bir güvence olarak düşünülebilecek olsa da; pratikte bu durumun alacaklıların korunması bağlamındaki etkisi, sınırlı olacaktır. Şöyle ki, her şeyden önce alacağı (kanunen yapılması gereken) ilk kâr dağıtımını anına kadar geçen süre zarfında muaccel olan alacaklılar açısından bakıldığında, bu durumun ilk etapta olumlu bir etkisinin olmayacağı açıktır. Diğer yandan, şirketin ilk hesap dönemi sonunda hiç (ya da kayda değer bir) kâr elde etmemiş olması ihtimalinde ise, ne muaccel ne de müeccel alacaklar açısından bir güvence söz konusu olacaktır. Dolayısıyla iki yıl boyunca kâr dağıtılamayacak oluşu, alacaklılar açısından bakıldığında ancak sınırlı hallerde güvence teşkil edebilecek olup; alacaklıların korunması bağlamında dile getirilen endişeleri⁵¹ giderebilecek etkiye sahip bir durum olarak nitelendirilemeyecektir.

D. Alacaklıların Korunması

Kuruluşta sermayenin ifası bağlamında herhangi bir ödeme yapma zorunluluğunun bulunmaması ve bu açıdan 24 aylık bir süreye sahip olunması, girişimciler açısından bakıldığında bir fırsat teşkil ederken; bu durum, alacaklılar açısından ekstra bir risk oluşturmaktadır. Her ne kadar tescilden önce ödeme yükümlülüğünün olduğu hallerde de

---

⁴⁹ Alacaklıların korunması açısından ayrıca bkz.: IV. D.

⁵⁰ Bkz.: IV. D.

⁵¹ Bu hususta bakınız: III. ve IV. D.

alacaklılar açısından alacaklarına kavuşamama riski mevcut olsa da; daha önce ilgili başlık altında da belirtildiği üzere,⁵² tescil öncesi asgari ödeme yükümlülüğünün olmadığı hallerde, ilk 24 aylık süre zarfında şirketle işlem yapan alacaklıların karşı karşıya oldukları risk daha yüksek olacaktır. Nitekim söz konusu düzenleme ile girişimcilerin/kurucuların durumu iyileştirilirken, (müstakbel) alacaklıların durumu kötüleştirilmekte; bir başka ifadeyle kurucuların lehine fakat alacaklıların aleyhine bir hukuki durum yaratılmaktadır. TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi yapılırken bu durumun dikkate alınmaması, kanaatimce önemli bir eksiklik olup; alacaklıların korunması bağlamında oluşturulan bu boşluğun bir an evvel giderilmesi gerekmektedir. Buna yönelik olarak ne gibi bir önlem alınabileceği hususuna geçmeden önce, Alman hukukuna kısaca göz atmakta ve Alman kanun koyucusunun UG için öngördüğü düzenlemelerin Türk hukuku açısından örnek alınabilir olup olmadığı hususunun kısaca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

İlgili başlık altında da ifade edildiği üzere, Alman hukukunda UG ile işlem yapacak olan (müstakbel) alacaklıların uyarılması ve korunması amacıyla bir takım önlemler alınmıştır.⁵³ Bunlardan ilki, ilgili şirketin klasik limited şirketten farklı olarak 25.000 Euro'dan daha düşük bir sermaye ile kurulmuş olduğunun üçüncü kişiler tarafından kolayca anlaşılabilmesi için, UG olarak kurulan bir şirketin unvanında ("GmbH") değil, "Unternehmergeellschaft (haftungsbeschränkt)" ya da "UG (haftungsbeschränkt)" ibarelerinin kullanılması şartıdır (§ 5a/1 GmbHG). Böylece UG ile ticari ilişki içine girecek olan üçüncü kişilerin, şirket esas sermayesi hususunda yanılmaları engellenmek istenmektedir. Ancak hemen belirtelim ki, bu ya da buna benzer bir düzenleme Türk hukuku açısından uygun olmadığı gibi, esasen buna gerek de yoktur.⁵⁴ Alman hukukunda

---

⁵² Bkz.: III.

⁵³ Bkz.: I.

⁵⁴ *Karş.:* PULAŞLI, 2018, s. 17. Yazar, kanun koyucusunun -Alman hukukuna benzer bir şekilde- en azından başlangıçta pay bedelleri ödenmeyen limited şirketin, pay bedelinin asgari tutarı ödenmiş olan limited şirketten ayırt edilmesini sağlayan bir ekin, ticaret unvanında yer verilmesini sağlaması gerektiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda yazar, şirketin ticaret unvanına "*sermayesi ödenmemiş*" gibi bir ibarenin eklenmesinin düşünülebileceğini belirtmekte; ancak bunun şirketin ticari itibarını düşürecek olması ve ayrıca taahhüt edilen pay bedellerinin en az tutanın ödenmesinden sonra unvan değişikliği nedeniyle esas sözleşmenin değiştirilmesi gerekeceği için, pek tavsiye edilecek bu önlem olmayacağını vurgulamaktadır. Bkz.: PULAŞLI, 2018, s. 19.

klasik limited şirket için öngörülen esas sermaye miktarından daha düşük bir sermaye ile kurulabilen bir limited şirket çeşidi (UG) oluşturulmuş olduğu için; piyasada aynı anda hem en az 25.000 Euro sermayeli klasik limited şirketler (GmbH) hem de daha düşük (1 ilâ 24.999 Euro arasında) sermayeye sahip limited şirketler (UG) bir arada bulunabilecektir. Dolayısıyla bu iki limited şirket türünü birbirinden ayırmaya yarayacak bir unvan farklılığının öngörülmesi, Alman hukuku açısından son derece yerinde ve gerekli bir önlemdir. Türk hukukunda ise farklı bir limited şirket çeşidi oluşturulmamış; yalnızca klasik limited şirketlerde tescil öncesi ödeme yükümlülüğü kaldırılmıştır. Dolayısıyla Türk hukukunda artık tüm limited şirketler için geçerli olan kural, nakdi sermayede tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün bulunmamasıdır. Bu sebeple Türk hukukunda bir limited şirket ile ticari ilişkiye girecek olan kişiler, ilgili limited şirkette tescil öncesi nakdi ödemenin kural olarak yapılmamış olduğu olasılığından yola çıkarak hareket etmek zorundadırlar. Bir başka ifadeyle, limited şirkette tescil öncesi nakdi ödeme zorunluluğunun bulunmaması kuralı kanunda açıkça yer aldığından (TTK m. 585, c. 3), buna ilişkin olarak üçüncü kişilerin ekstra bilgilendirmesine ihtiyaç yoktur.

Alman hukukunda alacaklıların (ve ayrıca şirketin devamlılığının) korunması bağlamında yapılan bir diğer düzenleme ise § 5a/4 GmbHG hükmüdür. Bu düzenleme ile UG'ler açısından, sermayenin yarısının karşılıksız kaldırılmasının tespiti halinde genel kurulun toplantıya çağrılacağı kuralı (§ 49/3 GmbHG) terkedilmiş; bunun yerinde şirketin ödeme güçlüğü içine düşeceği yönünde bir şüphenin varlığı halinde genel kurulun toplantıya çağırılması kuralı kabul edilmiştir. Ancak hemen belirtelim ki, bu da yine Alman hukukunda UG'nin tahsisi ile tesis edilmiş olan hukuki duruma özgü bir düzenlemedir. Şöyle ki, UG'nin çok düşük bir sermaye (örn.1 Euro) ile kurulabilecek olması dolayısıyla, klasik limited şirketler için öngörülen sermayenin yarısının kaybı şeklindeki ölçüt (§ 49/3 GmbHG) bu şirket açısından uygun olmayacaktır.⁵⁵ Zira 1 Euro ile kurulan bir şirkette, daha ilk günden genel kurulun toplantıya çağırılması ihtiyacı doğabilecektir. Dolayısıyla işin niteliği gereği UG genel kurulunun toplantıya çağırılması

---

⁵⁵ MoMiG-Gerekçe (BT-Drucks. 16/6140), s. 32; ALTMEPPEN, 2021, § 5a, N. 40; RIEDER, 2022, § 5a, N. 38.

hususunda, esas sermayeden bağımsız bir ölçüt belirleme ihtiyacı duyulmuştur.⁵⁶ Nitekim söz konusu düzenleme ile ortakların sermayenin yetersizliği konusunda uyarılması, bu bağlamda borçların ödenmesi ve şirketin devamlılığının sağlanması bakımından sermayenin artırılması yönünde önlem almaları teşvik edilmek istenmektedir. Türk hukukunda ise yalnızca tescil öncesi ödeme yükümlülüğü kaldırılmış olup; esas sermaye miktarında herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. Dolayısıyla Türk hukuku açısından § 49/3 GmbHG hükmüne karşılık gelen -TTK m. 633 atfı gereği- TTK m. 376 hükmünün uygulanması açısından bir sorun bulunmamaktadır. Nitekim daha önce de belirtildiği üzere,⁵⁷ TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile Türk hukukunda -ilgili Alman düzenlemesinden farklı- kendine özgü bir hukuki durum yaratılmış olması sebebiyle, alacaklıların korunması açısından Türk hukukuna özgü, yani TTK m. 585 c. 3 düzenlemesi ile alacaklılar açısından oluşturulan dezavantajı gidermeye odaklı bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Alman hukukunda UG şeklinde kurulan şirket ile ticari ilişki içine girecek (müstakbel) alacaklıların korunması açısından öngörülen önlemler, Türk hukukunda alacaklıların korunması bağlamında TTK m. 585 c. 3 düzenlemesi nedeniyle oluşan boşluğun giderilmesi açısından uygun değildir. Bu hususta Türk limited şirketler hukukuna ilişkin sistemin bütünü dikkate alınarak hareket edilmesi gerekmektedir. Nitekim bu açıdan bakılacak olduğunda, kanaatimce ilgili düzenleme ile asgari sermaye sisteminin önemli bir parçası olan tescil öncesi asgari ödeme yükümünün alacaklılar açısından sağladığı (düşünülen) koruma sisteminde oluşturulan boşluğun kapatılması, *ilk 24 aylık süre içinde şirketin ödeme güçlüğü içine düşmesi halinde, ortakların tescil öncesi ödeme yükümlülüklerinin canlanacağı ve müdürlerin derhal ödeme talep edeceği* yönünde ek bir düzenleme yapılması ile mümkün olabilecektir.⁵⁸ Dikkat edilecek olursa, önerilen bu çözüm yöntemi bir bakıma tescil öncesi asgari ödeme yükümlülüğünün,

---

⁵⁶ RIEDER, 2022, § 5a, N. 38.

⁵⁷ Bkz.: II.

⁵⁸ Doktrinde *Pulaşlı* ise, TTK m. 585/1 hükmünün, bir ara 6762 sayılı TTK döneminde benimsenmiş olduğu gibi, *"nakden taahhüt edilen pay bedellerinin %25 'inin tescilden itibaren en geç üç ayın içinde ödenmesi gerekir"* şeklinde değiştirilmesi önerisinde bulunmaktadır. PULAŞLI, 2018, s. 19. Bu çözüm tarzı da savunulabilir olmakla beraber; ilk üç ay içinde alacağı muaccel olan alacaklıların durumunun göz ardı edilmesi sebebiyle eleştiriye açıktır.

şirketin borçlarını ödeme güçlüğü içine düşmesi anına kadar ertelenmesi anlamında gelmektedir. Bu bakış açısıyla yapılacak olan bir düzenleme ile, bir yandan kanun koyucunun amacına uygun olarak girişimcilere sermayenin ödenmesi bağlamında süre ve dolayısıyla kolaylık tanınmış olacak; diğer yandan ise alacaklıların şirketin tek kuruluş sermayeye sahip olmaksızın ticari hayata atılmasına bağlı olarak karşılaşılabileceği olumsuz sonuçların -en azından sonradan- giderilmesi imkanı sağlanmış olacaktır. Böylece başlangıçta (kuruluşta) girişimciler lehine fakat alacaklılar aleyhine bozulan menfaatler terazisinin, sonradan da olsa eski haline, yani söz konusu değişiklik öncesi hukuki duruma dönmesi mümkün olabilecektir.

Ancak şunu da belirtmekte fayda var ki, ortakların söz konusu meblağı ödeme yeterliliğinin bulunmadığı hallerde, önerilen düzenleme alacaklıların korunması bakımından kendisinden beklenen faydayı sağlamayacaktır. Fakat esasen benzer bir tehlike, tescil öncesi ödemenin zorunlu olduğu haller açısından da söz konusudur. Zira kurucular tescilden önce yapmış oldukları ödemeyi, pek alâ şirketin tescilinden hemen sonra şirketten geri çekebilirler; ki bu, uygulamada oldukça sık karşılaşılan bir durumdur. Bu durumda da yine alacaklılar benzer bir risk ile karşı karşıyadırlar. Dahası, limited şirket kuruluşunda aranan asgari sermaye miktarının ve dolayısıyla tescilden önce ödenmesi gereken nakdi tutarın oldukça düşük olması dolayısıyla, tescilden önce asgari ödeme yükümlülüğü mevcut ve yerine getirilmiş olsa dahi, esasen alacaklıların alacaklarına kavuşamama riski her daim mevcuttur. Dolayısıyla yeri gelmişken belirtelim ki, alacaklıların korunması meselesi, aslında asgari sermaye sisteminin alacaklıların korunması bağlamındaki işlevselliği meselesi ile doğrudan bağlantılı bir konudur. Nitekim çalışmanın başında da kısaca değinildiği üzere, asgari sermaye sisteminin şirket alacaklılarını koruma fonksiyonunu gereği gibi yerine getirmediği görüşü, giderek baskın hale gelmekte ve gittikçe bu sistemden vazgeçilmektedir.⁵⁹ Bu hususun ayrı bir çalışma konusu olması dolayısıyla, burada daha fazla üzerinde durulmayacaktır. Ancak, hali hazırda Türk limited şirketler hukukunda asgari sermaye sisteminin geçerli olduğu ve tescil öncesi belirli bir meblağın ödenmesi yükümlülüğünün de bu sistemin bir parçası olarak görev icra ettiği düşünülecek olduğunda; kanaatimce TTK m. 585 c. 3 düzenlemesi

---

⁵⁹ Bkz.: I.

ile alacaklıların korunması bakımından mevcut sistemde açılan deliğin kapatılması için, yukarıda önerilen düzenlemenin kanuna dahil edilmesi yerinde olacaktır.

SONUÇ

Türk kanun koyucusu, TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile uluslararası gelişmelere paralel bir şekilde, asgari sermaye sisteminin beraberinde getirdiği ödeme yükümlülüğünü biraz da olsa yumuşatmayı; böylece Türkiye’de limited şirket kuruluşunu kolaylaştırarak yatırımcıları/girişimcileri teşvik etmeyi amaçlamıştır. Ancak çalışmada ayrıntılı olarak açıklandığı üzere TTK m. 585, c. 3 hükmü, Türk limited şirketler hukuku sistemine uygunluğu ve gerekli olup olmadığı etraflıca düşünülmezsizin -büyük ihtimalle ilk etapta- uluslararası gelişmelere ayak uydurma refleksiyle yapılan; ancak amaca uygun olmadığı gibi, birtakım sorunları da beraberinde getiren bir düzenlemedir.

Bu bağlamda çalışmada varılan sonuçları kısaca özetlemek gerekirse, öncelikle belirtmelidir ki Türk hukukunda limited şirket kuruluşu için aranan asgari sermaye miktarı (10.000 TL) ve dolayısıyla tescil öncesi ödenecek asgari tutar (2.500 TL), mevcut piyasa koşullarında son derece düşük olup; böyle düşük bir meblağın tescilden önce ödenmesi zorunluluğunun girişimcileri maddi açıdan zorlayacağı ve hatta şirket kurma fikrinden vazgeçireceği düşünülemez. Bu yönde bir düzenleme, daha çok asgari sermaye miktarının önemli derecede yüksek olduğu -örneğin Almanya (25.000 Euro) ya da İsviçre (20.000 İsviçre Frangı) gibi- hukuk sistemlerinde etkili olabilecek ve dolayısıyla girişimcilerin teşviki bağlamında gerçek anlamda fonksiyon icra edebilecek bir müdahaledir. Dolayısıyla nakdi sermaye taahhüdünde tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, kanaatimce ülkemiz açısından limited şirket kuruluşunun kolaylaştırılması ve böylece girişimcilerin teşvik edilmesi anlamında amaca yönelik, etki alanı yüksek ve işlevsel bir yenilik olarak değerlendirilemez.

Diğer taraftan, söz konusu düzenlemenin etraflıca düşünülmezsizin Kanun’a dahil edilmesi, limited şirketler hukuku sistemi içindeki ahengin bazı noktalarda bozulmasına ve belirsizliklerin doğmasına neden olmuştur. Oysa ki, adeta dışli çark sistemi gibi çalışan ve bu anlamda birbirine uygun dışliler üzerine kurulu bir (kanuni) sistemde değişiklik

yaparken, bu değişikliğin sistemin geri kalanını nasıl etkileyeceği, sistem içindeki uyumu bozup bozmayacağı ve ne gibi riskleri beraberinde getirebileceği hususları özellikle araştırılmalıdır. Aksi takdirde dışliler arası uyum bozulur ve sistem kilitlenir. Ne var ki, tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılmasına ilişkin düzenleme yapılırken, bu hususlara yeterince dikkat edilmediği görülmektedir. Zira, nakdi sermaye taahhüdünde bulunmuş ve fakat 24 ay boyunca sermaye borcunun ifasına yönelik herhangi bir ödeme yapılmamış olan bir limited şirkette, ödenmiş sermaye bulunmayacağı için şirketin kuruluşundan itibaren 24 ay boyunca ortaklara kâr payı dağıtımını yapılamayacaktır. Ancak bu, kanun koyucunun girişimciye yirmi dört ay boyunca herhangi bir ödeme yapmaksızın limited şirket kurma imkanını sağlamak suretiyle varmak istediği sonucu sekteye uğratabilecek derecede önemli bir eksikliklerdir. Çünkü Türk limited şirketler hukukunda halen asgari sermaye sistemi geçerli olup; sermayenin kuruluşundan itibaren en geç 24 ay içinde ödenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla başlangıçta herhangi bir ödeme yapmaksızın şirket kurma imkanı, daha çok ticari alanda faaliyet göstermek isteyen, ancak hiç ya da yeterli sermayesi olmayan girişimcilerin (örn. Start-up kurucularının) başvuracağı bir yöntem olup; söz konusu girişimcilerin öncelikli amacı çoğunlukla, şirketin faaliyetleri sonucunda kâr elde etmek ve bu kâr gelirleri ile şirket sermayesini finanse etmek olacaktır. Nitekim mevcut durumda söz konusu tikanıklığın giderilmesi ve ortakların ilk hesap dönemi sonunda kâr payı alabilmeleri, ancak ortakların ilk bilançonun hazırlanarak, kanuni yedek akçe ve kar dağıtım kararının verilmesi anına kadar sermayeye yönelik olarak bir miktar ödeme yapmaları halinde mümkün olabilecektir. Açıktır ki bu durum, ortakları -hukuken olmasa dahi *filen*- ilk kâr dağıtımını anına kadar sermayeye yönelik olarak bir miktar ödeme yapmak zorunda bırakacaktır.

Diğer yandan ilgili düzenleme, temelde alacaklıların korunmasına hizmet eden asgari sermaye sisteminin dolandırılması ve sınırlı sorumluluk ilkesinin kötüye kullanılması gibi amacı aşan uygulamaların -bir bakıma- önünü açmaktadır. Zira tescil öncesi ödeme yükümlülüğünün kaldırılması, aslında somut bir iş fikri olmamasına rağmen deneme amaçlı girişimlerde bulunmak isteyen, işin ciddiyetinin farkında olmayan, hatta şirket tüzel kişiliğini paravan olarak kullanmak isteyen kötü niyetli kişilerin teşvik edilmesi şeklinde bir etki yaratabilecektir. Buna bağlı olarak da, kuruluşundan itibaren 24 aylık süre zarfında meydana gelebilecek olan mali çöküşler ve iflaslar, şirket alacaklılarının

hanesine zarar olarak yansıyacaktır. Dolayısıyla söz konusu düzenleme ile girişimcilerin lehine, fakat alacaklıların aleyhine bir hukuki durum yaratılmış; asgari sermaye sisteminin önemli bir parçası olan tescil öncesi asgari ödeme yükümünün alacaklılar açısından sağladığı (düşünülen) koruma sisteminde bir boşluk oluşturulmuştur. Başka bir ifadeyle, TTK m. 585, c. 3 hükmü, alacaklıların korunması anlamında zaten yetersiz olan asgari sermaye sisteminin, Türk limited şirketleri açısından daha da yetersiz hale gelmesine neden olmuştur. İlgili düzenleme ile oluşturulan bu boşluğun kapatılması, kanaatimce ilk 24 aylık süre içinde şirketin ödeme güçlüğü içine düşmesi halinde ortakların *tescil öncesi ödeme yükümlülüklerinin canlanacağı ve müdürlerin derhal ödeme talep edeceği* yönünde ek bir düzenleme yapılması ile mümkün olabilecektir. Böylece, bir yandan kanun koyucunun amacına uygun olarak girişimcilere sermayenin ödenmesi bağlamında süre ve dolayısıyla kolaylık tanınmış olacak; diğer yandan ise alacaklıların şirketin tek kuruluş sermayeye sahip olmaksızın ticari hayata atılmasına bağlı olarak karşılaşılabileceği olumsuz sonuçların -en azından sonradan- giderilmesi imkanı sağlanmış olacaktır.

Ayrıca karşılaştırmalı hukuk açısından özellikle belirtmek gerekir ki, esas sermaye miktarının kıyasen çok daha yüksek olduğu Alman hukukunda da kuruluşun kolaylaştırılması ve böylece girişimcilerin teşviki amacıyla 2008 yılında bir düzenleme yapılmış olup; bu bağlamda -1 Euro'nun sembolik niteliği göz ardı edilirse- sermaye getirmeksizin kurulabilecek olan bir limited şirket çeşidi ("Unternehmergeellschaft"/"UG") ihdas edilmiştir (§ 5a GmbHG). Ancak çalışmada ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, Alman hukukunda § 5a GmbHG hükmü ile ihdas edilen hukuki durum ile Türk hukukunda TTK m. 585, c. 3 ile tesis edilen hukuki durum birbirinden *farklıdır*. TTK m. 585, c. 3 düzenlemesi ile Türk hukukunda *kendine özgü bir hukuki durum* yaratılmış olup; ilgili düzenleme değerlendirilirken Türk limited şirketler hukukuna ilişkin sistemin bütünü ve bu bağlamda Türk hukukuna özgü dinamikler dikkate alınarak hareket edilmelidir. Dolayısıyla Türk hukukuna ilişkin birtakım eksikliklerin giderilmesi noktasında söz konusu Alman düzenlemesi örnek gösterilirken dikkatli ve ihtiyatlı davranılmalı; kıyaslama yaparken ilgili düzenlemeler arasındaki sistem farklılığı göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

- ALIŞKAN, Murat, **Limited Şirket (Tarihçe Niteliği)**, Legal, İstanbul, 2013.
- ALTMEEPEN, Holger, **Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kommentar**, 10 Auflage, C.H.BECK, 2021.
- AYDOĞAN, Fatih, “Federal Almanya’da Limited Şirketler Kanunu’nda (GmbHG) Yapılan Değişiklikler – Yenilikler (MoMiG)”, **BATİDER**, Yıl: 2009 Eylül, Cilt: XXV, Sayı: 3, (s. 391-421).
- BADAK, Zehra, **Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirkette Pay Sahibinin Kâr Payı Hakkı**, Onikilevha, İstanbul, 2021.
- BAHTİYAR, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, Güncellenmiş 16. Bası, Beta, İstanbul, 2022.
- BİLGEÇ, Hakan, “7099 Sayılı Kanun İle Yapılan Limited Şirkette Nakdi Sermaye Payının Ödenmesine İlişkin Değişikliğin Ortakların Oy Ve Kâr Payı Hakları Üzerindeki Etkiler”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yıl: 2019, Sayı: 143, (s. 235-256).
- BİLGİLİ, Fatih/CENGİL, M. Fatih: “Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu”, **GSÜHFD**, Yıl: 2017, Cilt: 1, (s. 69-121).
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, **Şirketler Hukuku**, 9. Basım, Dora, Bursa, 2013.
- BÖHM, Annika, “Gesellschaftsrecht: Richtlinie für den Einsatz digitaler Werkzeuge und Verfahren im Amtsblatt veröffentlicht”, **EuZW**, Yıl: 2019, s. 578 vd.
- DOĞRUSÖZ KOŞUT, Hanife, **Limited Şirkette Oy Hakkı**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2021.
- ENGERT, Andreas, “Die Wirksamkeit des Gläubigerschutzes durch Nennkapital – Überprüfung anhand Daten der Creditreform Rating AG und weiteren Rechtstatsachen”, **GmbHHR**, Yıl: 2007, (s. 337–344).
- HAAS, Ulrich, “Mindestkapital und Gläubigerschutz in der GmbH”, **DStR**, Yıl: 2006, (s. 993–1000).

HAMAMCIOĞLU, Esra, **Aile Tipi Limited Şirketlerde Şirket Sözleşmesi**, Yetkin, Ankara, 2022.

HERRLER, Sebastian, in: **Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung**, Band 1, §§ 1 – 34, 4. Auflage, C.H.BECK, 2022.

KARASU, Rauf, “Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler Ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, **TFM**, Yıl: 2015, Sayı: 1 (s. 115-132).

KENDİGELEN, Abuzer: **Türk Ticaret Kanunu: Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, Onikilevha, İstanbul, 2016.

KLEINDIEK, Detlef, **Lutter/Hommelhoff- GmbH-Gesetz Kommentar**, 19. Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, 2016.

KORTUNAY, Ayhan, “Alman Limited Şirketler Hukukundaki Yeni Gelişmeler ve Türk Hukukuna Yönelik Bazı Tespitler”, **BATİDER**, Eylül 2009, Cilt: XXV, Sayı: 3, (s. 317-344) vd.

LUTTER, Marcus, **Das Kapital der Aktiengesellschaft in Europa**, De Gruyter, Berlin, Boston, 2011.

MIRAS, Antonio, “Aktuelle Fragen zur Unternehmergeellschaft”, **NZG**, Yıl: 2012, (s. 486-491).

MIRAS, Antonio, in: **BeckOK GmbHG, (Ziemons/Jaeger/Pöschke)**, 52. Auflage, 2022.

ÖZDİN, Funda, “2019/1151 sayılı AB Dijitalleşme Yönergesi ve Alman Hukuku (DİRUG) Uyarınca Online Şirket Kuruluşu, Sicile Online İbraz ve Sicil Kayıtlarının Online İlanı” **İstanbul Hukuk Mecmuası**, Yıl: 2022, Cilt: 80, Sayı: 3, (s. 721 - 752).

PAYNE, Jennifer, “Legal Capital and Creditor Protection in UK Private Companies“, **European Company Law Journal**, Yıl: 2008, Cilt: 5, (s. 220–228).

PENTZ, Andreas, in: **Münchener Kommentar zum Aktiengesetz: AktG**, Band 1: §§ 1-75, 5. Auflage, C.H.BECK, 2019.

PULAŞLI, Hasan, “Limited Şirketler Hukukundaki Güncel Gelişmeler ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısındaki Bazı Sorunlar”, **BATİDER**, Yıl: 2009 Haziran, Cilt: XXV, Sayı: 2, (s. 37-54).

PULAŞLI, Hasan, “Sermayesiz Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler”, **BATİDER**, Yıl: 2018, Cilt: XXXIV, Sayı: 2, (s. 5-19).

PULAŞLI, Hasan, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 6. Baskı, Adalet, Ankara, 2020.

RIEDER, Markus S., **Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung**, Band 1, §§ 1 – 34, 4. Auflage, C.H.BECK, 2022.

SCHÖN, Wolfgang, “Die Zukunft der Kapitalaufbringung/-erhaltung”, **Der Konzern**, Yıl: 2004, (s. 162–170).

ŞENER, Oruç Hami, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı**, Gözden Geçirilmiş 4. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.

ŞENER, Oruç Hami, **Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.

TEBBEN, Joachim, in: **Michalski/Heidinger/Leible/Schmidt, Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH-Gesetz)**, 3. Auflage, C.H.BECK, 2017.

WICKE, Hartmut, “Gründungserleichterungen als zentrales Reformanliegen”, **GmbHHR**, Yıl: 2018, (s. 1105-1116).

WILHELMI, Rüdiger, “Das Mindestkapital als Mindestschutz – eine Apologie im Hinblick auf die Diskussion um eine Reform der GmbH angesichts der englischen Limited”, **GmbHHR**, Yıl: 2006, (s. 13–24).

YILDIZ Şükrü, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku**, Arıkan, 2007.